

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
6116 ST. CLAIR AVENUE • P.O. BOX 03206 • CLEVELAND, OHIO 44103
Vol. LXXI Birželis - June 26, 1986 Nr. 26

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Pabaltiečiai pas JAV Prezidentą Reaganą

Birželio 12 d. JAV prezidentas Reagan priėmė estų, latvių ir lietuvių centrinių organizacijų pirmininkus ir ta proga pasirašė proklamaciją "Baltic Freedom Day 1986". Stovi iš kairės: dr. Jonas Valaitis, Avo Piirisild, Teodoras Blinstrubas, dr. Olgerts Pavlovskis, Algimantas Gečys, Juhan Simonson, Aristids Lambergas, senatorius Donald W. Riegle, kongreso atstovas William Carney. Prie stalo sėdi prezidentas Reagan.

Lenkijos ultimatumas Santykius su lenkais svarstant

Vytautas Meškauskas

Pereitam Nr. konstatavom, kad jokių santykių neturėjimas nebuvo patogus nei Lenkijai nei Lietuvai. Tiesa, buvo aiškinama, kad dėl abiejų kraštų ūkinio panašumo, tarpusavio prekyba nebūtų atnešusi daug naudos. Dėl to ir tiesioginis susisiekimas nebuvo gyvybiniai reikalingas, tačiau santykiai būtų labai praverę Vilniaus krašto lietuvių tautinės sąmonės puoselėjimui. Neužmirškime, kad 1920 m., kilus plebescito idėjai, Lenkijos vadovai nebuvo tikri dėl gyventojų nuotaikų ir simpatijų vienai ar kitai valstybei. Neturėjimas santykių leido stipriau lenkinti jų užkariautą kraštą. Pagaliau jie sugalvojo, kad varžymas Vilniaus krašte lietuviškos veiklos jiems gali padėti priversti Lietuvą užmegsti santykius. Tie jiems darėsi vis daugiau reikalingi, nes Europos dangus vis daugiau tamsėjo. Lietuvą nuo entuziazmo santykiams sulaukė kita mintis. Lenkijai sušvelninus spaudimą Vilniaus lietuviams, reikėtų tuo pačiu atsilyginti Lietuvos lenkams. Prezidento Smetonos žodžiais kalbant: "Lietuvos vyriausybė negali duoti daugiau laisvės vietos

lenkams, nes jų veikla trukdys dar nebaigtam lietuvių tautos konsolidacijos procesui". Prie to dar reikia pridurti suprantamą beveik visos tautos nesimpatiją savo piktam kaimynui.

Žodžiu, teisingai ar neteisingai — nė viena Lietuvos vyriausybė santykių užmezgimą su Lenkija negalėtų pristatyti kaip savo laimėjimą. Už tat visos oficialios ir privačios pastangos bei bandymai nedavė jokių rezultatų. Kas skubina prisipažinti pralaimėjus? Lenkijai didžiausias pavojus grėsė iš Vokietijos. Jai rūpėjo laimėti laiko ir Vokietijos spaudimą nukreipti kur kitur — Lenkija pritarė Vokietijos "anschlussui" su Austrija. Kaip tik jo išvakarėse, kovo 11 d., mūsų pasienyje su Lenkija, oficialiai vadinamam — administracijos linija — įvyko eilinis susišaudymas. Nuo 1927 m. iki 1937 m. ten buvo 78 susišaudymai, per kuriuos žuvo 9 mūsų pasienio policininkai. Šį kartą krito lenkas S. Serafin'as, neseniai pašauktas karinei prievolei atlikti. (Lenkijos sienas saugojo specialus kariuomenės korpas).

(Nukelta į 4 psl.)

PATIKSLINIMAS

Papildant pranešimą apie pabaltiečių priėmimą birželio 12 d. pas prezidentą Reaganą (Dirva Nr. 24), pagal gautą iš Jungtinio Pabaltiečių komiteto (JBA NC) raštą, šiame susitikime dalyvavo pirmininkai šių organizacijų: Juhan Simonson — Estonian American National Council, Aristids Lambergas — American Latvian Association, Teodoras Blinstrubas — Lithuanian American Council, Avo Piirisild — Baltic American Freedom League, Stanley A. Gecys — Lithuanian American Community, Inc.,

*Sveikiname atstovus, susirinkusius
į Susivienijimo Lietuvių Amerikoje
šimtmečiui paminėti seimą*

Dirva

SUSIVIENIJIMUI LIETUVIŲ AMERIKOJE 100 METŲ

VYTAUTAS KASNIŪNAS

Mes vertai didžiuojamės sakydami — Lietuva didvyrių žemė, herojų tauta. Vieni jų ginklų galia sukūrė valstybę nuo jūros iki jūros, kiti — dvasiniai galiūnai, išlaikė tautą gyvą pačiuose sunkiausiuose metuose. Caristinė Rusija (dabar tą pat daro ir komunistinė) vykdė prievartinį mūsų tautinės kultūros slopinimą, jėga skiepijo provoslaviją, rusų kalbą. Tautai nepabūgus kartuvių bei trėmimų į Sibirą, jie uždraudė spaudą, kad be rašto tauta būtų "ir tamsi ir juoda". Tada gimė nauja herojų karta — knygnešiai, kurie slapta nešė iš Prūsų spaudą, ir daraktoriai — slapta mokydami vaikus namuose. Rusifikacijos užmojis, kad Lietuva be savo "rašto ir druko" išnyks kaip tauta, atsimušė į kietą lietuvių nusistatymą išlaikyti

savo įgimto kraujo tęstinumą, puošti savo tautybę gražiausiais žiedais. Lietuvos kaimuose lyg šaltiniais tryško gimtosios žemės meilė, srauniomis upėmis išsiliejo drąsa, pasiryžimas ginti tautinę garbę. Tėvynės meilė buvo atspirtis ir Prūsijos lietuviuose, kur vokiečiai, anot Donelaičio "Viežlybus lietuvininkus išpeikt nesigėdi" ir lietuvių sodybas užleido atėjūnams. Devynioliktame šimtmeityje pradėjęs plisti lietuvių tautinis sąjūdis, rado atgarsio ir Amerikoje, kur po 1863 metų sukilimo, anot poeto Prano Vaičiūčio, lietuviai dainuodami keliavo į svetimą kraštą:

"Oi eisim, broliai, į tolimą kraštą
Gudrumo ieškoti, tėvynę vaduot,
Iš ten mes parnešime brangiąją našta
Ir vargantiesiems broliams galėsime paduot."

Keliavo į Ameriką ir žymusis lietuvių tautinio sąjūdžio kėlėjas, aušrininkas Jonas Šliūpas, kaip jis pats sako: "Caro bei kaizerio pa-

(Nukelta į 7 psl.)

Dabartinė SLA Pildomoji Taryba. Sėdi iš kairės: Genovaitė Meiliūnienė, prez. Povilas Dargis, Euphrozina Mikužiūtė. Stovi: dr. Vytautas Dargis, Josephine Mileriūtė, Kristina Austin ir Aleksandras Čaplikas.

SAVAITINĖ POLITIKOS *Apžvalga*

Laukiama naujų pasiūlymų iš Maskvos. - Brzezinski siūlo naują strategiją.

Neseniai paskirtas naujas sovietų ambasadorius Washingtono Juri Dubinin yra jau atšauktas į Maskvą pasitarimams, nors dar neįteikė savo kredencialų prezidentui Reaganui. Spėjama, kad Maskvoje ruošiami nauji sovietų pasiūlymai dėl atominio ginklavimo ir atsakymas prezidentui Reaganui, į jo pasiūlymą susitikti užsienio reikalų ministeriams kur nors Europoje ir susitarti dėl dienotvarkės ir vietos naujam Reagano-Gorbačiovo susitikimui. Prieš išvykdamas Dubinin net du kartus buvo susitikęs su Valstybės Sekr. Shultz. Pats Gorbačiovas birželio 16 d. pareiškė CK posėdyje Maskvoje:

'Mes tariamės su Washingtonu. Mes neužtrenkiame durų. Naujas susitikimas su prezidentu yra įmanomas, bet aiškiai reikalauja atmosferos, kuri atidarytų kelią naujiems susitarimams.'

Kaip laikiną sutarimą Gorbačiovas siūlo po 8,000 strateginių sprogstamųjų užtaisų kiekvienai pusei, kurie gali pasiekti taikinius už 5,000 mylių, su 1,600 įtaisų jiems paleisti (didelė raketa gali būti ginkluota nuo 3 iki 10 ir net daugiau sprogstamųjų užtaisų, kurie gali būti nutaikinti į atskiras vietas). Kaip žinia, pagal SALT II sutarimą kiekviena

pusė įsipareigojo turėti ne daugiau kaip 1,320 tokių įtaisų, neskaičiuojant jų sprogstamųjų užtaisų. JAV šiuo metu statosi daugiau 'skraidomųjų bombų' (cruise missiles) tik su vienu užtaisu. Tas bombas galima paleisti nuo žemės, laivų (įskaitant ir povandeninius) bei lėktuvų. JAV norėtų jų turėti 758, kurių trečdalis būtų paleidžiamas iš laivų. Jos gali būti atominiais ir konvencionaliais apginkluotos. Kadangi jos skrenda žemai, todėl sunkiai iš anksto radaru susekamos ir gali pasiekti taikinius už 1,500 mylių. Sovietai panašių ginklų turi labai daug, bet tik žymiai trumpesnės distancijos. Už tat jie iki šiol siūlė jų distanciją apriboti 370 mylių, tačiau dabar jie sutiko su ilgesne distancija.

Erdvėlaivio Challenger sprogimas ir iš eilės keletas nepasisekimų su raketomis be žmonių, kurios turėjo paleisti satelitus sovietų sekimui, lenktynes dėl viešpatavimo erdvėje pakreipė sovietų naudai. Anot britų ginklavimo reikalams skirto JANE žurnalo, paskutiniai amerikiečių nepasisekimai leido sovietams taip toli prasisiveržti, kad jų beveik nemaityti ...

Jei tai tiesa, JAV gali greičiau susitikti su sovietų pasiū-

lymu pratęsti priešraketinių raketų draudimą (ABM sutartį) dar 15 metų ir apriboti vadinamo 'žvaigždžių karo' tyrinėjimą tik laboratorijom.

...

Tokioje situacijoje pasirodė nauja prezidento Carterio Saugumo Patarėjo Zbigniewo Brzezinskio knyga: 'Game plan: A Geostategic Framework for the Conduct of U.S.-Soviet Contest'. Profesorius ją pristato kaip vadovėlį santykiams su sovietais tvarkyti. Nesutarimas tarp tų didžiųjų valstybių nėra atsitiktinis, bet ilgametės varžybos tarp žemyno galybės, kuri nori dominuoti visą Eurasiją ir vandenynų galybes, kuri negali leisti, kad visi Eurazijos pakraščiai būtų žemyno super-valstybės dominuojami. Svarbiausi tų varžybų frontai yra Vakarų Europa, Tolimieji rytai ir Vid. Rytai. JAV galėtų sumažinti savo karines pajėgas nusistovėjusiam Vakarų Europos fronte, bet turėtų likti labai budrios kituose.

Tų varžybų negalima tikėtis laimėti visiškai pergale, tačiau protingai elgiantis galima sumažinti sau pavojų ir paskatinti permainas Sovietų Sąjungoje.

Tą knygą parašyti ji paskatino faktas, kad JAV vyriausybė santykius su sovietais tvarko išeidama iš dienos reikalavimų (ad hoc basis), tačiau iš tikrų visados reikia žiūrėti į ateitį ir ją planuoti.

Brzezinski pritaria Reagano 'žvaigždžių karo' planui, nors jis negalėtų apsaugoti visos Amerikos, o tik karinę ir politinę vadovybes, komunikacijas ir strategines raketas ...

Brzezinski šiuo metu daugiausiai bijo, kad dabartinis prezidentas - kuris yra labai populiarus, labai stiprus - gali palikti savo įpėdiniui per daug neišspręstų strateginių ir geopolitinių problemų, kurių tasai tikrai negalės išspręsti, nes iš pradžių bus pats daug silpnesnis. Jei taip atsitiktų, nebūtų išnaudota labai gera proga nustatyti naują JAV strateginį kursą.

PAVERGTŲJŲ EUROPOS TAUTŲ DELEGACIJA BALTUOSIUOSE RŪMUOSE

Pavergtųjų Europos tautų seimo delegacija 1986 m. birželio 13 d. lankėsi Baltuosiuose Rūmuose, Valsybės Departamente ir Senate. Delegacijai vadovavo naujasis Pavergtųjų Euro-

■ Iš kitos pusės

Vis dar džiaugiuos, kad ir ne savam laikraštyje pastebėjęs naujo bendradarbio pavardę. Sakau 'vis', nes dviem tokiems 'naujokams' karjerą viename mūsų dienraščių pasibaigė, nors ir triukšmingai, bet ne visai smagiai. Vieno jų iškelta byla, rodos, ir toliau tęsiasi. Ši kartą apsidžiaugiau pastebėjęs AKIRAČIUOSE Ritos Dapkutės reportažą ir atskirą straipsnelį: KODĖL ALTA KALBA MANO VARDU, MANĖS NEATSIKLAUSUSI?

Reikalas sukasi apie ALTos nusistatymą prieš sovietų ruošiamus koncertus. Girdi:

"Aš nieko prieš, jei ALTos nariai šiuose koncertuose nedalyvaus. Galiu puikiai suprasti nusistatymą tų žmonių, kurie jų rengimui priešinasi. Tačiau aš taip pat priklausu patriotinei lietuvių visuomenei. Lietuvių kultūra mane domina, o tuo pačiu mane domina Lietuvos artistai. Ir aš važiuoju į bent vieną šių koncertų kaip tik dėl šitos priežasties. Koncertuose klausysiuos ir matysiu vokalinės ir baletinės kūrybos numerius, o ne Lenino mokslus."

Pradėti rašyti, žinoma, geriausia su koku nors protestu ar kitoku triukšmu. Kad ir nežmoniškai, bet vis kitoniškai. Tiesą sakant, aš niekur nemačiau, kad ALTA būtų paminėjusi įsakmiai Ritos Dapkutės vardą. O šiaip visų rūšių ir kraštų politikai visados kalba kokios nors visuomenės vardu, jos narių neišvardinę. Kai kada tuo būdu net revoliucijos sukeliamos.

Mane daugiau suintrigavo Dapkutės paminėtas Barišnikovo pavyzdys. Jis negalėtų čia pasilikti... neatvažiavęs su sovietų baleto trupe. Tik kažin ar galima laukti daug Barišnikovo pavyzdžio pasekėjų. Pirma, sovietai yra daugiau budrūs ir griebsiasi visų galima kontrapriemonių. Antra visi ten iškile artistai, menininkai, rašytojai automatiškai yra aukšti privilegijuoti sovietų pareigūnai, o kas nuo privilegijų ir užtikrintos ateities, jei politiniai būsi ištikimas, norėtu atsisakyti prie tokio gyvenimo pripratęs? Žinau, kad Amerikoje užaugus ir subrendus jau sunku suprasti, kad totalinėje valstybėje viskas tarnauja vienam politiniam tikslui. To žinojimas daug ką sulaiko nuo tokių koncerto lankymo.

Taip jau atsitiko, kad kartu su AKIRAČIAIS gavau ir THE NEW YORK REVIEW su jame atspausdintu Helsinkio Akto sekimo Maskvos grupės įsisteigimo dešimtmečio paminėjimo N. Yorke gegužės 12 d. pilnu tekstu. Ten Ščiaranskis buvo paklaustas apie kitų tautybių pasipriešinimo stovį. Jis atsakė:

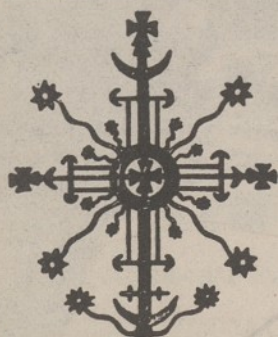
"Aš galiu pasakyti, kad politiniai kaliniai, ukrainiečiai ir lietuviai, kuriuos aš sutikau, man skundėsi, kad jų broliai Vakaruose neveikia pakankamai. Jie visi man sakė, žiūrėkit, ką jūs, žydai, darote. Jie mums nepavydėjo, bet jie tik norėjo, kad jų bendruomenės mus pasektų."

O mes čia aiškinamės ar protestai padaryti su tinkamais įgaliojimais ar be jų, ir jei taip, tai kodėl? (vm)

MAINTENANCE ENGINEER

Immediate opening for a Maintenance Engineer with a minimum of 5 yrs. experience in chemical or refinery operations. Must have welding and pressure vessel inspection experience/knowledge. Competitive starting salary and excellent employee benefit programs. For prompt confidential consideration send resume including desired salary to:

PENNWALT CORPORATION
ATTN.: Jacob Rager
4655 Biddle
Wyandotte, MI. 48192
Equal Opportunity Employer M/F

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRASTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)POSTMASTER: Send address changes to DIRVA,
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103.Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly
by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription
per year \$17.00. Single copy 35 cents.

Prenumerata metams \$17.00, pusei metų \$9.00 • Atskiro numerio kaina 35 centai • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomone • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Kai ieškome tiesos...

Ok. Lietuvoje po grindyje išeinantis leidinys Aušra, savo 1985 m. 48 nr. spausdina šį straipsnį vedamuoju, kurį čia perspausdina-me.

Koks dirbtinas ir apgaulingas visas tarybinio gyvenimo fasadas, kur viskas atrodo taip aišku, tvirta ir pastovu. Atrodo, visi gyvena panašiais nusiteikimais, idėjomis, tikslais ir siekimais. Visi pritaria visiems partijos reikalavimams, visi vykdo visus nurodymus, visi linkčioja, ploja, sutinka su oficialiomis pažiūromis ir nuomonėmis...

Bet tikrumoje po šiuo paviršiumi, po oficialia kauke slepiasi kitas, tikrasis gyvenimo veidas — įvairios pažiūros, nusiteikimai ir nuomonės. Jeigu staiga nukristų visų veidus ir mintis dengtų šydas, mes būtume pritrenkti, išvydę tikrąsias žmonių pažiūras, jų įsitikinimus ir idėjas.

Tačiau nereikia nė tokio staigaus uždangos pakėlimo. Ir be to galime jausti gyvą, verdantį, kunkuliuojantį įvairių nuomonių, pažiūrų ir įsitikinimų gyvenimą, tikras "poledines" sroves, kurių nepajėgia užslopinti jokie ideologinės propagandos varžtai, neįstengia išsekinti iš viršaus primetamos ideologijos sausra. Žmonės galvoja, mąsto, turi savo nuomones, ieško atsakymų į jiems iškylančius klausimus, domisi tokiais dalykais, apie kuriuos vengia kalbėti oficialios ir propagandos instancijos.

Iš rankų į rankas plinta įvairi, ne tarybinėse leidylose išleista, literatūra, plačiai ir noriai klausomasi užsienio radijo stočių, gaudyte gaudomi pagrindiniai leidiniai. Šitas neoficialios minties atgimimas vis labiau plinta, darosi gyvesnis ir masiškesnis, įgauna naujas formas, praturtėjo naujomis idėjomis. Neužtenka tik paskaityti ar sužinoti. Vis daugiau žmonių ima patys ieškoti, kurti, tyrinėti. Kuriasi ištisi bendra-

minčių būreliai, atsiranda grupelės, kurios imasi tyrinėti ir studijuoti vieną ar kitą klausimą, patys bando pateikti tikras teorijas ar išvadas. Ypač gyvas susidomėjimas kyla seniausiu mūsų tautos praeitimi, baltų kilmės ir kultūros bei religijos problemomis, įvairiais pasaulėžiūriniais klausimais, baltų-slavų santykiais ir t.t. Daug kas, ypač jaunimas, susipažįsta su Lietuvos istorija, gilina religines žinias, stengiasi išsiaiškinti elgesio ir moralės klausimus.

Visame šitame įvairiame ir gyvame atbudusios minties ir dvasinių vertybių ieškojimo sąjūdyje galima pastebėti vieną, nors įvairialypę, bet gana stiprią srovę. Tai pagyvėjęs susidomėjimas Rytų filosofija, įvairiomis Rytų dvasinio gyvenimo ir religinių apreiškimais. Šis susidomėjimas madingas ne tik vyresnio amžiaus inteligentų tarpe (čia jis buvo ir anksčiau), bet ir tarp visiškai žaliao jaunimo. Domėjimasis Rytų dvasinėmis vertybėmis, jų pasisavinimas ir pritaikymas dvasiniam gyvenimui, atrodo, virsta savotišku religijos pakaitalu. Kai kuriems Rytų išminties pasekėjams tai ne tik įmantrūs jėgų pratimai ar pozos, bet vidinis įsitikinimas, gyvenimo būdas, vadovaujantys principai. Rytų moksle jis randa atsakymus į svarbiausius gyvenimo ir būties klausimus. Rytų išminčių pamokymai jiems yra gyvenimo gairės, o praktinis elgesys — gyvenimo stilius, kiek jį galima pritaikyti mūsų sąlygose. Net visa gyvenimožiūra, visas pasaulio supratimas yra grindžiamas panteizmu. Tikima, kad ši, panteizmu pagrįsta pasaulėžiūra yra mokslinė, pati aukščiausia minties viršūnė, tiesa, prieinama ir suprantama ne visų, bet tų, kurie šias aukštumas yra pasiekę, kurie stovi aukščiau už kitus, yra nužengę toliau už kitus, turį laimės suprasti tai, ką kiti žinos daug vėliau. Jie

savo pažiūrų aktyviai ne-propaguoja, įkyriai neperša kitiems (nes evoliucijos pakopų negalima peršokti, viskas turi pribrešti savaime) todėl panteizmo pasaulėžiūra plinta tyliai ir nejučiomis. Vis didesnis inteligentų skaičius susidomi šiais dalykais, todėl tam dalis dvasinio peno ieškančių žmonių pasuka ne Bažnyčios, bet Rytų filosofijų kryptimi.

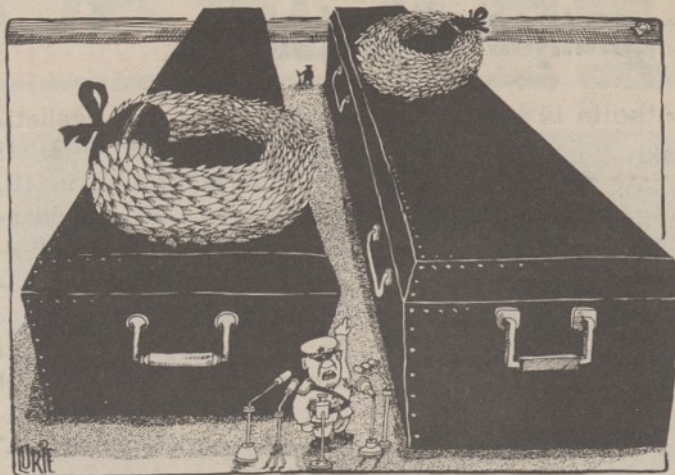
Tiesa, Rytų filosofijos ir net religijose yra gražių ir kilnių dalykų, taurių minčių ir gerų principų, bet vis dėlto tai ne tie tikrieji šaltiniai, iš kurių trykšta gryną tiesą. Jei Bažnyčios mokyje randame paties Dievo apreikštą grynąją tiesą, aiškią ir skaidrią, tai Rytų mokymas apipintas nerealiais svaichiojimais, rytietiškos vaizduotės sukurtas simboliais, vaizdiniais ir perdėjimais. Ten tikrojo Dievo supratimas ištirpsta. Jo sukurtoje visatoje ir įvairiuose atributuose. Taurus visagalės Dievybės poveikslas aptemdomas didžiausios dievų minios. Kilnūs principai negailestingai susipina su klaidingais prietarais. Tiesa, galima išlukštentuoti tuos gražius ir taurius dalykus, bet koku darosi, kai šalia jų pinasi naiviausi svaichiojimai, pasakos apie nebūtus stebuklus, paslaptingas knygas ar užslėptas žinias.

Bet tie paslaptingi ir neaiškūs dalykai gal kaip tik labiausiai ir žavi. Bažnyčios skelbiamos tiesos lyg ir nusibodę, žinomos, neįdomios (nes tingus mūsų protas nenori ar nesugeba pro nusludintą paviršių pažvelgti į šių tiesų gelmę, pilną didžios energijos ir šviesos, taip reikalingos mūsų gyvenimui). Be to, apie Evangeliją tiek neigiamybų girdėta iš ateistinės propagandos. Jos moraliniai reikalavimai žmogų varžo, uždeda pareigas, reikalauja aukų, atsižadėjimo, susilaikymo. Tuomet geriau tas mokslas, kuris įdomus, paslaptingas, kitoniškas, kur galima pačiam sau kurti atitinkamą nuotaiką, sužadinti atitinkamus jausmus, nusiteikimus, emocijas. Todėl nustatytų dogmų laikymasis yra "pasenęs dalykas", tai "siaurų" ir kiek "atsilikusių" žmonių reikalas... Tiesa, religijos panteistai nesmerkia, prieš ją nekovoja, bet tyliai ignoruoja, nuo jos nusišalina.

Bet tai yra nusigręžimas nuo tyro vandens šaltinio, nusigręžimas pačios baisiausios sausros metu...

Taigi, kai mes paliekame sustingusias, negyvas materializmo dogmas, gerai apžiūrėkime, ar gyvos, šviesios, teisingos yra tos idėjos, kuriomis žavimės, ir ką jos gali duoti mums ir visai mūsų krikščioniškai tautai.

P. Mąstys

"Mes nuo pat pradžios buvome teisūs, kad Čiornabyle tik du lavonai".

Černobylis svarstyklėse (2)

KODĖL SOVIETAI NEPRANEŠĖ?

Jūratė Statkutė de Rosales

Vienas išsamiausių paaiškinimų, kodėl informacijos užlaikymas yra būtinas sovietų sistemos gyvybei, randasi garsaus prancūzų rašytojo, kino filmų režisieriaus, buvusio komunisto Edgar Morin knygoje 'de la Nature de l'URSS', išleistoje 1983 metais. Morin tada nežinojo, kad jo žodžiai, rašyti prieš trejus metus, tiksliai apibūdino jau tuomet visą tai, kas Černobylio katastrofos metu privertė Maskvą užlaikyti žinias apie radiacijos pavojų saviems ir svetimams.

Pagal Morin, sovietų informacija yra drauge ir 'programacija' to, ką žmonės privalo matyti ir ką jie turi ignoruoti. 'Niekada Sovietų Sąjungoje nebuvo oficialiai jokio streiko ar riaušių. Iš sovietų tikrovės yra išbrauktos geležinkelio ar orlaivių nelaimės, jų vietoje - džiaugsmas ir entuziazmas tvirtina nenuilstamą pažangą ir komunizmo žydėjimą'... Tačiau giliau pažvelgus, tas melo pasaulis sudaro tikrovę, tą tikrovę, kurią melas sukūrė ir kuri be to melo negalėtų gyvuoti. Joks žmogus, gyvenantis socialistinėje santvarkoje, tam melui netiki, nes gali patikrinti nuotoli, kuris kartais yra begalinis, tarp jam duotos žinios ir tikrovės. Tačiau melai atlieka kitą, svarbią užduotį. Visų pirma, jie yra žmonių priimami kaip 'programa' to, ką reikia sakyti ir ką reikia nuduoti. Totalitarinė informacija diktuoja ką reikia žinoti ir nematyti, mokėti pasakyti ir nesakyti; diktuoja normą, ir kiekvienas žino, kad jei jis išdrįs sakyti tai, kas nebuvo nurodyta, jis bus nubaustas.' ...

'Cenzūra naikina tą informaciją, kuri galėtų pažeisti idealaus socializmo idėją. Kiekviena socialistinė informacija yra užtikrinimas, kad ateitis elgsis lygiai taip, kaip doktrina tą ateitį nustatė. Tuo pačiu bet kokia žinia - priešinga iš anksto nustatytai rolei, dialogui, ar vaizdui - turi savyje sprogimo pradžią, tuo pavojingesnį, kuo daugiau žinia prieštarauja oficialiai 'tiesai'." .."Išlaisvin

ta informacija pasidaro laisvinimo priemonė'. Informacijos išlaisvinimas nėra laisvės pasėka, priešingai, jis pasidaro laisvinimo proceso siela ir veda į demokratiją" - aiškina toliau Morin.

...

Jei dabar grįšime prie Černobylio katastrofos ir stebėsime, koku būdu šios katastrofos pranešimas buvo lėtai distiliuojamas sovietų publikai, darysis aišku, kaip sovietai stengėsi pažaboti informaciją bent jau taip, kad nebūtų staiga tiesos sproginimo. Nebuvo svarbu apginti šimtų tūkstančių žmonių sveikatą ir gyvybę, nes daug svarbiau buvo ginti sistemą, kuri atsiduria pavojuje tą akimirka, kai publikai yra suteikiama teisinga informacija apie įvykusią katastrofą, Černobylis neįėjo į 'idealaus socializmo programą'. Apie jį tegalima buvo pranešti tiksliai tuomet, kai buvo paruošti visi keliai, nurodantieji, kad socializmas viską padarė tam, kad katastrofa neįvyktų, o jei įvyko - kad ją sumažinti ir įveikti. Visiems yra aišku, kad niekas netikės tam, ką Tassas praneša apie Černobylį, bet Tassas pasakys publikai, ką reikia šiuo metu nuduoti.

Ir štai - įvyko dalykas, kuris nebuvo numatytas: kai atsidūrė pavojuje gyvybės, ir ypač vaikų gyvybės, nepaklusnumo pavojų atsivėrė konkretus, paties įvykio pavojus. Žmonės nebegalėjo nuduoti, kad jie Tassui tiki. Iš Kijevo minios žmonių, kas tik galėjo, stengėsi vaikus išsiųsti į saugesnę vietą. Kažkas, visoje sistemoje, pradėjo griūti.

(Seks: "Nauja tarptautinė galvosena".)

**TOOL AND GAGE
MAKER
GAGE GRINDER HANDS
ALSO
SURFACE/OD/AND ID
GRINDER HANDS
TOP RATES, FULL BENEFITS,
OVERTIME, 401 K PROGRAM
CALL 313-544-8181
IE & E INDUSTRIES, INC.
ROYAL OAK, MI. 48067
(20-26)**

Lenkijos ultimatumas...

(Atkelta iš 1 psl.)

Lenkijos užs. reik. vice-ministeris J. Szembek savo atsiminimuose teigia, kad jo vyriausybė iš karto nežinojusi ką daryti. Jos užsienio reikalų ministeris J. Beckas tuo laiku buvo Italijoje. Todėl sprendimas buvo nudelstas iki kovo 16 d., kada grįžęs iš Italijos Beckas įrodinėjęs, kad reikia šią progą panaudoti santykiams su Lietuva sureguliuoti:

"Jeigu mūsų reikalavimai bus nuosaikūs ir nepažeis esminių Lietuvos interesų, gali būti, kad jie bus priimti ir įtampa atslugs."

Posėdyje sutarta, kad reikia pareikalauti iki mėnesio pabaigos normalių santykių užmezgimo ir Lietuvos atsakymo laukti tik 48 val. Tą pačią naktį buvo surašytas ultimatumo tekstas.

Lietuvai tai nebuvo staigmena. Lenkams vengiant incidentą likviduoti per pasienio pareigūnų susitikimą, buvo aišku, kad Lenkija bandys ką nors dramatiškesnio. Kovo 14 d. Smetona, Lozoraitis ir Stanišauskis sutarė pasiūlyti

Lenkijai paskirti įgaliotinius tam incidentui iširti ir 'sudaryti tokią padėtį, kuri užkirstų kelią incidentams administracijos linijoje'. Vėliau ministerių kabineto posėdyje buvo sutarta tą pasiūlymą pakeisti santuresniu: 'susitarti dėl priemonių tokiems incidentams išvengti ir likviduoti.' 2 val. 15 min. kabineto nutarimas perduotas pasiuntiniui Estijoje B. Dailydei, pavedant tuo reikalu kreiptis į Lenkijos pasiuntinį ten pat Pszemickį...

Jau prieš tai — tą pačią kovo 14 d. — užs. reik. min. telegrafavo pasiuntiniams Londone, Paryžiuje ir Italijoje pavesdama painformuoti tas valstybes apie padėtį ir prašyti jų paveikti Lenkiją. Sekančią dieną min. gen. sekr. Urbšys tuo reikalų kalbėjo su diplomatiniais atstovais Kaune.

D. Britanija ir Prancūzija karo tikrai nepageidavo. Pirmosios ambasadorius Howard Kennard tuoj po incidento kovo 12 d. painformavo Lenkiją, kad jo valstybė tikisi, kad Lenkijos kariuomenė nepajudėsianti į Lietuvą. Prancūzijos ambasadorius net du

Netekus mielo kolegos ir artimo bičiulio

A. A.

MEČIO ŠIMKAUS,

jo liūdinčiai šeimai nuoširdžią užuojautą reiškia.

Stella ir Vytautas
A b r a i č i a i

Veronika ir Jurgis
J a n u š a i č i a i

Antanas Kašuba

Vladė ir Gediminas
L a p i n a i

Ona ir Kostas
Ž o l y n a i

A. + A.

MEČIUI ŠIMKUI

amžinybėn iškeliavus, gilaus skausmo prislėgtus žmoną VALERIJĄ, dukrą RASĄ, sūnus MINDAUGĄ ir ALGĮ su šeimomis, svainę PLACIDĄ nuoširdžiausiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Roma ir Jonas Mildažiai
Liucija Petrikonienė ir duktė Angelė
Grażina ir Jonas Stankūnai
Vanda ir Antanas Urbonai
Kazimiera ir Vladas Žibai

Juno Beach, Fla.

BALTIC FREEDOM DAY, 1986

BY THE PRESIDENT OF THE UNITED STATES OF AMERICA

A PROCLAMATION

The United States was born in a War of Independence against an oppressive rule. We stood up for inalienable rights given by God and declared that governments that systematically violate those rights lose their claim to legitimacy.

It is a tragedy of our time that many peoples continue to live under the brutal totalitarian rule of the Soviet empire. We will expose the inhumanity of the oppressors and speak out on behalf of the oppressed. We will denounce tyranny and champion the cause of its victims.

Baltic Freedom Day provides these opportunities. On this day, we observe the anniversary of the callous and treacherous subjugation of three independent and freedom-loving states. Forty-six years ago, invading Soviet armies, in collusion with the Nazi regime, overran and occupied the Republics of Estonia, Latvia, and Lithuania. Through police-state tactics, the occupation and subjugation continue. Soviet outrages against these peoples have included massive deportations from their native soil to concentration camps in Siberia and elsewhere. At the same time masses of Russians have been uprooted from their homes and relocated in the Baltic nations in an effort to eradicate the cultural and ethnic heritage of the Baltic peoples. Against all recognized principles of international law, justice, and humanity, the Soviets have continued their domination over Lithuania, Latvia, and Estonia. The United States has never recognized their forced incorporation into the U.S.S.R. It is illegal, indefensible, and iniquitous.

We are engaged in a very real struggle to focus the world's attention on one of the gravest wrongs of our age -- the stubborn and contemptuous Soviet disregard for the sovereignty of independent nations and the rights of oppressed peoples. As evidence, we hold up its first victims -- the heroic Baltic nations we honor today. To do less is to acquiesce in injustice and to betray our heritage as champions of human freedom.

As a Nation, we are the standard-bearers of freedom and a beacon of hope to the oppressed. Ours is the mission of the prophet Isaiah, "to bind up the brokenhearted, proclaim liberty to the captives, and the opening of the prison to them that are bound."

The Congress of the United States, by Senate Joint Resolution 271, has designated June 14, 1986, as "Baltic Freedom Day" and authorized and requested the President to issue a proclamation in observance of this event.

NOW, THEREFORE, I, RONALD REAGAN, President of the United States of America, do hereby proclaim June 14, 1986, as Baltic Freedom Day. I call upon the people of the United States to observe this day with appropriate remembrances and ceremonies and to reaffirm their commitment to the principles of liberty and self-determination for all peoples.

IN WITNESS WHEREOF, I have hereunto set my hand this twelfth day of June, in the year of our Lord nineteen hundred and eighty-six, and of the Independence of the United States of America the two hundred and tenth.

RONALD REAGAN

Prezidento Reagano birželio 12 d. pasirašyta proklamacija, skelbianti "Baltic Freedom Day".

kartus pareiškė tokią viltį ir net prašė lenkų atsisaikyti ultimatumo formos, nors patys lenkai savo reikalavimą vadino 'nota'. (Mat, mūsų vyriausybei išsiaiškinus, kad iš niekur negali susilaukti pagalbos, P. Klimui Paryžiuje buvo pavesta pranešti, kad Lietuva sutinka užmegsti santykius, nors ir nebuvo nurodyti konkretūs terminai. Beckas, tą jam prancūzų perduotą pasiūlymą atmetė). Naktį iš kovo 18 į 19 d. T. H. Prestonas gavo savo vyriausybės instrukciją įtikinti Lietuvos vyriausybę priimti visą ultimatumą.

O kaip laikėsi tie, kurie buvo suinteresuoti permainingomis Europoje? Kovo 16 d. Lenkijos ambasada Berlyne pranešė telegrama Varšuvai, kad H. Goeringas davė suprasti, jog konfliktą su Lietuva Lenkija gali tvarkyti savo nuožiūra. Kovo 18 d. Ribbentropas priėmė Lietuvos pasiuntinį J. Šaulį ir pranešė, kad tuo

reikalų kalbėjęs su Hitleriu, kurio nuomone Lenkijos nota esanti 'gana nuosaiki' ir patarė ją priimti. Kartu pasklido gandai ir buvo pastebėti kariniai pasiruošimai, kurie davė suprasti, kad prasidėjus karui tarp Lenkijos ir Lietuvos, Vokietija užimtų Klaipėdą ir dalį žemaitijos Lietuvos centriniame valstybės archyve yra kovo 31 d. karo atache Maskvoje plk. K. Skučo pranešimas, kad jis patyręs iš Vokietijos karo atache ten pat gen. Koestring, jog Vokietija nebūtų leidusi užimti Klaipėdos krašto.

O ką darė Sovietų Sąjunga? Tarybinis istorikas K. Navickas, teisindamas savo režimą, aiškina, jog Maskva atsižvelgė į tai, kad Lenkija iš esmės reikalavo tik diplomatinį santykių, tačiau Lietuvai atmetus ultimatumą, negalima buvo garantuoti, kad Lenkija nepavartos jėgos. Todėl tarybinė vyriausybė nedavė ryžtingo patarimo Lenkijos ultimatumą atmeti. Antra

vertus, toks patarimas galėjo būti suprastas kaip karo skatinimas, o Tarybų Sąjungai svarbiausia buvo tada išsaugoti taiką.

Taip aplinkybėms susiklosčius Lietuvos vyriausybė savo posėdyje naktį iš kovo 18 į 19 d. prezidentui pirmininkaujant išklausė užs. reik. min. Lozoraitis pasiūlymą santykius su Lenkija užmegzti. Tam pritarė ir posėdyje dalyvavęs gen. Raštikis: "Lietuvos kariuomenė viena prieš Lenkiją kariauti negali." Prieš pasisakė tik S. Šilingas ir Putvinskis.

Sekantį rytą 10 val. J. Urbšys telefonu įsakė B. Dailydei Taline pranešti Pszemickiui, jog Lietuva su Lenkijos reikalavimu sutinka, ir pats pasirašytų apie tai notą. Kovo 31 d. savo kredencialus įteikė pirmas Lietuvos pasiuntinys Lenkijai K. Škirpa, o Kaune — F. Charvatas, buvęs Lenkijos pasiuntinys Latvijoje.

Kitame Nr. Užmezgus santykius.

KŪRYBA IR MOKSLAS

Juozas Grušas 1901.XI.29 — 1986.V.21

Stasys Santvaras

Būna metų, deja, nelabai ilgų, kada žiburiuoja viltys, kada ir gana daug žodžių bei veikimo yra skiriama sapnam, vilionėm, vynu ir kitoiom gyvenimo linksmybėm. Ir ateina dienos, kai tegirdi pasakojimus tik apie ligas, įvairias negales ir ... mirtį. Šio mėnesio pradžioj atskrido laiškas iš Kauno, gilių atodūsiu ir ašarom žerintis lai-

Kalbos vargai

T. Klyga

Žinome, kad smulkių nuodėmių išvengti žmogui daug sunkiau, negu stambiųjų, kaip vagystės, plėšimai, žudymai. Kokį mažą pamelavimą ar nedidelę apgavystę, pvz. 20 ar 50 centų nusukimą — beveik nelaikom nē nuodėmė, ir kai kam atrodo tokius mažmožius tereikia tik ranka numoti. Betgi jau vysk. M. Valančius viename savo apsakymų vaizdžiai aprašė, kaip pradėjęs smulkmenom, vaikas išaugo didžiu nusikaltėliu.

Panašiai su kalbos klaidom. Įsidėmėkim, kad čia ir smulkūs dalykėliai, kaip viena raidė ar koks ženklelis, taškas ar kablelis — nėra menkniekiai. Jau turbūt visi išmokom vienas-kaitos galininką žymėti nosine, veidrodžio nebevadinam zerkolu, o antradienio — utarninku. Bet va truputis prielinksnis, išreikštas vos viena raide — ... Dažnai jį randame visai netinkamaj vietoj. Ta kalbos dėmė pasitaiko ir rimtų autorių knygoje, ir gabių žurnalistų raštuose. Klaida jau nurodyta ir J. Vaišnio knygoje apie praktinę kalbos vartoseną, bet mūsų rašto ir spaudos žmonės to nepaiso. O taip lengva šio niekalo išvengti. Va pavyzdžiui:

Žurnalas išeina i mėnesį du kartu. Jie rinkosi posėdžio kartą i savaitę. Ten jis uždirba 8 dol. i valandą. Įmonė duoda atostogų dvi savaites i metus. Šie visi sakiniai klaidingi. Pagal mūsų kalbos dėsnius, reiškiant kurį nors pasikartojantį vyksmą, tinka ne i, bet tiktai prielinksnis per, taigi:

Žurnalas išeina du kartu per mėnesį. Jie rinkosi posėdžio kartą per savaitę. Ten jis uždirba 8 dol. per valandą. Įmonė duoda atostogų dvi savaites per metus.

kas, kurio keletą sakinių ciuoju: 'O varge, kokią juodą žinią lemta Jums pranešti! Vakar 23 val. 50 min. mirė Juozas Grušas. Agonija tęsėsi 29 valandas, siela iškeiliavo, giliai ir palaimingai atsidususi ... Rytoj velionis šarvojamas teatre, šeštadienį 15 val. karstas išnešamas. Sudiev! ...'

Teisybė, tai tikrai juoda žinia! Didžiai sunku, supulingai sunku apsiprasti su mintimi, kad Juozą Grušą jau reikia braukti iš gyvų bičiulių tarpo (nors ir trapūs, bičiulystės ryšiai su juo išilakė iki paskutinių jo gyvenimo valandų). Taip, ateinam ir išeinam!... Ir tai turbūt yra vienintelė nusiramimimo versmė, leidžianti suvokti, kad esi gyvas, kad vis dar gali pakelti akis i dangaus mėlį, gali pažvelgti i vandenį, i sužaliavusį ir pražydusį pavasarį. Neapsakomai skaudu tik tai, kad vienišumo dalia darosi šaltesnė, nejaukesnė ir liūdnesnė.

Pro laiko tolumas žvelgiant i praeitį, žmogus imi galvoti, kad yra nelengvai apčiuopiami dėsniai, gal net lemtis, kuri nutiesia žmogaus gyvenimo kelią, apkraudama jį vienokių ar kitokių darbų bei pareigų našta. Velioniui Juozui Grušui bent dviem atvejais teko būti Vinco Mykoliaičio-Putino ipėdiniu. Putinas, dvi ar tris kadencijas buvęs Lietuvos rašytojų d-jos pirmininku, 1937 m. griežtai atsisakė valdybon kandidatuoti. Tada Rašytojų d-jos pirmininku buvo išrinktas Juozas Grušas.

1937-1939 m. Lietuvos ūkis buvo atkutęs ir sustiprėjęs, veržlus, viltingas buvo ir jos kultūrinis gyvenimas. J. Grušo vadovaujamai valdybai teko susidurti su maloniom ir gan karčiom problemom. Tikrai nesmagi buvo Ievos Simonaitytės ir Liudo Giros byla. Tuo reikalu teko kreiptis net i ministrą pirmininką J. Tūbelį, kuris, sodriai nusikeikęs, L. Giros skolas padengė iš valstybės išdo ...

Malonesni, bet gan subtilūs dalykai, garbingų svečių priėmimai. Anuomet Lietuvą panūdo aplankyti garsūs rašytojai - prancūzas Jules Romainas ir Nobelio premijos laureatas Ivanas Buninas, nuo revoliucijos i Vakarus pasitraukęs rusų rašytojas. Kai tie apsilankymai gan garsiai suskambėjo, mus ryžosi aplankyti ir Vokietijos Rašytojų rūmų pirm. H.F. Blunck'as. Tie vizitai buvo didesni ar mažesni mū-

sų laimėjimai, bent jau gan apčiuopiamų ryšių mezgimas su Vakarų literatūrom.

Tačiau jau tada, kai J. Grušas buvo Lietuvos rašytojų d-jos pirmininkas, Lietuvos padangėje kaupėsi nerimo ir netikrumo dūmai. Nors nieko tikro nežinojom, bet Hitlerio šūkavimai ir grąsinimai, Hitlerio ir Stalino derybos pasmaugti Pabaltijo valstybes Lietuvą, Latviją ir Estiją, buvo tos ano meto niekšybės, kurias gyvai jautėm, kurių ne juokais bijojom. Ne trukus ėmė staugti ir antrojo pasaulinio karo beprotybė, Lietuvai atnešusi kančių ir praradimų nemažiau negu žydams.

Juozas Grušas po karo liko Lietuvoj. Kaip žmonės kalba, kurį laiką, apžėlęs barzda (lyg po barzda būtų galima nuo pavojų pasislėpti), jis gyveno kaime prie Joniškio. Kolegos rašytojai ten jį surado ir atsigabeno i Kauną. Nepriklausomybės laikotarpy Kauno Kalniečių g-vėje Juozas buvo pasistatydinęs vieno erdvaus buto namelį. Čia 1949-1986 m. gyveno vyras, kuris dabar yra pavadintas 'kovotoju už gėrį ir grožį' (J. Bielinis), čia gimė beveik keturių dešimtmečių Grušo kūrybiniai darbai. Kaune, greta anksčiau mirusios žmonos Pulcherijos, jis ir amžinam poilsiui atgulė.

1967 m. mirė V. Mykolaitis-Putinas. Nuo to meto prasidėjo antroji J. Grušo ipėdinytė - ok. Lietuvoj jis buvo ne tik vyriausiasis lietuvis rašytojas, bet ir ta šviesi, tauri ir kilni asmenybė, ta gili išminties ir dvasinė tvirtovė, i kurią kryo daugelio tautiečių akys. Kas dabar ten bus toji šviesa ir atrama - gal per anksti spėlioti.

J. Grušas gimė 1901 m. lapkričio 29 d. Žadžiūnų-Kalniškių km., Šiaulių raj.. Jis buvo aukšto ūgio, dailaus stoto vyras, bet nuolat guodėsi vienokia ar kitokia nesveikata. Kartą, tų 'aimanų' pasiklausęs, aš jam tariau: 'Juozai, tu puikiai atrodai, sunku patikėti, kad sirgtum'. 'Teisybė' - jis man atsakė, - 'mano išorinė architektūra gal ir neblogai atrodo, bet kas iš to, kad viduje daug kas genda'. Juozas Grušas mirė, kaip rašinio pradžioje minėtas laiškas pranešė, nuo įsisenėjusio inkstų negalavimo.

Juozas Grušas, kaip rašytojas beletristas, gimė 1928 metais. Tada buvo išleistas pirmasis jo novelių rinkinys 'Ponia Bertulienė', iš karto susilaukęs teigiamų kritikos

A. A. Rašytojas Juozas Grušas

atsiliepimų; 1935 m. beletris to talentas sužėrėjo satyri-niame romane 'Karjeristai'; 1937 m. pasirodė stiprus ir savaimingas jo novelių rinkinys 'Sunki ranka', apdovanotas Spindulio b-vės premija. Pokario metais išleisti tik du jo prozos rinkiniai - 'Rūstybės šviesa' ir 'Laimingasis - tai aš'. Derlius nedidelis, bet vertingas. Žinia, tai dar ne visi J. Grušo kūrybiniai darbai.

Aplamai apie J. Grušą taip sakoma: 'Šiuolaikinės lietuvių literatūros raidoje viena svarbiausių vietų priklauso vyresniosios kartos rašytojui Juozui Grušui. Jo kūryba pasižymi gilia psichologine analize, turininga moraline ir filosofine problematika, aštriu dramatismu, gėrio ir tiesos patosu. Nuo trečiojo dešimtmečio reikšdamasis prozoje, o vėliau ypač gausiai dramaturgijoje, Grušas išplėtojo ir praturtino realistinius meninio vaizdavimo principus, sukūrė apibendrintą, daugiaprasmi ir kartu labai konkretų meninį pasaulį, kuriam būdingi įtempti konfliktai, plačios dvasinės prigimties asmenybės, reikšmingi istoriniai įvykiai ir šiuolaikinė buitį' (Lietuvių literatūros istorija, II t., 327 psl.).

Toje pačioje Literatūros istorijoje J. Grušo novelistika taip aptariama: 'Žmogų Grušas piešia įvairiausiomis jo gyvenimo akimirkomis, perteikia įvairias jo būsenas pasiaukojimą ir žvėriškų instinktų protrūkių, gėrio troškimą ir nuopolių. Rašytojui rūpi personažo mas-tysena, jausmų kaita ir jos priežastys, ypač etinis žmo-

gaus pasaulis, jo moralinės egzistencijos pagrindai: santykiai su kitais žmonėmis, savo poelgių suvokimas, susidūrimas su visuotinai priimtos moralės normomis. Grušas turi griežtus ir aiškius moralinius kriterijus, kurie jam ne tik lemia žmogaus vertę, bet ir organizuoja novelių konfliktą' (331 psl.).

Buvo metų, tiesa, bjaurių karo metų, kai man Valst. Dramos teatre teko rūpintis originalės lietuvių dramaturgijos kūryba. Kalbėjau su tuo reikalu su būreliu rašytojų - poetų ir beletristų. Deja, tik vienas Juozas Grušas, ryžtingai ir atkakliai dirbdamas, tą sudėtingą ir subtilų grožinės literatūros žanrą įveikė. Pirmasis scenos veikėjas, kurį J. Grušas parašė, buvo drama 'Tėvas'. To savo kūrinio jis parašė tris variantus. Ir tik trečiasis buvo statytas Dramos teatre, Kaune, iš karto atžymėdamas naujo ir talentingo dramaturgo gimimą. Bet J. Grušas ir tuo dar nebuvo patenkintas. Po kurio laiko savo pirmąją dramos veiklą jis dar kartą perkūrė. Dabar toji drama pavadinta 'Tėvu ir sūnum'. Tokių perkūrimų bei tobulinimų susilaukė ir kiti velionio dramaturgo scenos veikalai.

Juozas Grušas parašė apie dvidešimt dramų žanro kūrinų - tragedijų, dramų, tragikomedijų, komedijų, net farsinio pobūdžio pjesių. Tų darbų tematika yra tikrai turtinga - ji aprėpia plačius barus Lietuvos istorijos, o taip pat, kiek sąlygos ir aplinkybės leido, ir nūdienio

(Nukelta i 6 psl.)

Juozas Grušas...

(Atkelta iš 5 psl.)

žmogaus dvasinius konfliktus. Čia išvardinsiu nors būdingesnius J. Grušo scenos veikalus: istorinė tragedija 'Herkus Mantas', drama 'Adomo Brundzos paslaptis', komedija 'Smalkės', 'Vedybų sukaktis', tragiška komedija 'Meilė, džiazas ir velnias', istorinės dramos 'Zigmantas Sierakauskas', 'Barbora Radvilaitė', 'Unija', 'Requiem ba jorams', 'Švitrigaila', be to, tragikomedija 'Pijus nebuvo protingas', paradoksinė drama 'Cirkas', drama 'Ugnis', būtinė pjesė 'Gintarinė vila' eiliuota drama - pasaka 'Virgailė', komedija 'Suomiška pirtis' ir kt. Be abejo, visa tai yra toks stambus kūrybinio darbo derlius, kurį išnagrinėti ir aptarti tegali tik atskira studija.

Visi paminėti ir nepaminėti J. Grušo dramos veikalai buvo statomi Lietuvos dramos teatruose - Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje ir Panevėžyje. Kai kurie tų veikalų yra išversti į rusų, latvių, lenkų, vengrų, vokiečių ir anglų kalbas, vienas kitas buvo statomas ir kitų tautų dramos teatruose. 1985-86 metais, taigi paskutiniaisiais J. Grušo gyvenimo metais, Lietuvoje buvo vaidinami du jo dramos veikalai - Panevėžio Dramos teatre rež. J. Dautartas pastatė ist. dramą 'Mykolas Glinskis', o Vilniuje, Akademiniame dramos teatre, rež. I. Bučienė scenon įkėlė tragikomediją 'Pijus nebuvo protingas'. Ne viena J. Grušo drama konkursuose laimėjo pirmąsias vietas, ne vienas jo scenos veikalas buvo apdovanotas respublikinėm premijom. 1971 m. Grušui suteiktas Lietuvos liaudies rašytojo vardas.

Lietuvių literatūros istorijoje (žr. II t., 335, 343 psl.) kritikas Vyt. Kubilius J. Grušo dramaturgiją taip vertina: 'Grušas sukūrė Lietuvoje klasikinį moralinio teismo teatrą, pagrįstą žmogaus teigimu, moralinių vertybių apologija, dvasinio taurumo spinduliuojančia galia, aktyviai polemizuojanti su žmonių susvetimėjimo ir bejėgiskumo filosofija. Jis įteisino šiuolaikinės žmogaus būties prieštaravimus kaip svarbiausią dramos kūrinio šaltinį ir žymiai išplėtė dramatisztizmo ribas visoje lietuvių literatūroje'.

J. Lankutis, parašęs stambų ir vertingą veikalą apie lietuvių dramaturgiją, taria, kad J. Grušo dramos veikalai sukūrė 'šiuolaikinės lietuvių dramos mokyklą, pasižymingą filosofinių minties platumu, nūdienišku tragizmo pojūčiu, psichologiniu ir etiniu konfliktiškumu, metaforine scenine išraiška'.

Rašytojas dramaturgas Juozas Grušas, kaip žinom, mirė Kaune 1986 m. gegužės 21 d. vidurnaktį. Labai sun-

Perskačius Lietuvos krikšto jubiliejaus organizacinio komiteto laišką laisvojo pasaulio lietuviams, kuriame yra išdėstytas minėjimo planas, paruošiamieji darbai, pagrindinės mintys ir, žinoma, prašymas aukoti, išnagrinėjus visus su ta švente susijusius darbus, pasigedau vieno pagrindinio elemento, be kurio jubiliejus, bent lietuvių akyse, netenka savo didžiosios aureolės: lietuviškumo.

Viskas be išimties yra paremta grynai religiniu elementu, kurio formulavimas yra visuotinio pobūdžio, neatspindintis specifiniai Lietuvos krikščionybės, nepabrėžiant, kuo ji skiriasi savo bruožais nuo pav. Afrikos ar Azijos krikščionių - katalikų. Planuojama Lietuvos krikščionybės istorija, prasidėjusi gan vėlai keturioliktojo šimtmečio pabaigoje, pasauliui pristatys mūsų tautą žymiai jaunesnę negu ji iš tikrųjų yra, nors Lietuva jau daugelį metų prieš Krikštą buvo cuvereninė valstybė su popiežiaus karūnuotu karaliumi Mindaugu. Neleistina, kad po religinės šventės skraiste būtų trumpinama Lietuvos istorija, nes tuo bus išbraukta mūsų seniausia kultūros istorijos dalis, kurioje yra tikrosios mūsų šaknys.

Reikia turėti viltį, kad religinio turinio knygose nebus pamiršta įtraukti labai svarbų tikinčio lietuvių dvasios aspektą - tautybę ir lietuviybę. Mes kas sekmdienį girdime skaitinius ir laiškus korintiečiams, bet laikas, kad atrastume religinio turinio rėmuose laiškus lietuviams, prakalbant į jų dvasios gelmes ir teikiant paguodos ir jėgų, rūpinantis savo tautos ir valstybės gyvastimi. Jokie karai, okupacijos, padalinimai, sukilimai, valdovų ir tikybių pasikeitimai neskaldė tautos istorijos, bet ją praturtina, paįvairina, išplečia. Kas būtų, jei pradėtume rašyti Lietuvos istoriją vien nuo reformacijos laikų, kurių išdavoje turime didoką skaičių nekatalikų-krikščionių Biržų apskrity-

ku, skaudžiai sunku buvo ši atsisveikinimo žodį, ši nekrologą rašyti. Atrodo, kad ir mano gyvenimo ne vieneri metai su J. Grušu nuėjo į kapus... Brangus Juozai, tegu Tau būna lengva Lietuvos žemė, tegu Tavo dvasios taurumas ir Tavo darbai būna nemirštantis pavyzdys ir mokykla ateinantiems jauniems lietuvių rašytojams! ... Ilsėkis amžinoj ramybėj ir savo darbų šviesoj!...

Krikščionybės jubiliejaus mintys

Aurelija Balašaitienė

je? O vistiek visi buvome, esame ir liksime lietuviai.

Painus uždavinys, rašant Lietuvos istoriją nuo krikšto datos: ne nuo slavų, bet tik rusų įtakos mus tas įvykis nukreipė, mus žalingai ir lemtingai sujungdamas su lenkais, kurie... taip pat yra slavai. Lenkinimo įtakos per bažnyčias, vyskupijas ir seminarias niekas negali paneigti. Pakenka vien pasiskaityti mūsų didžiųjų dvasiškųjų pereito šimtmečio biografijas (Baranausko, Strazdo-Strazdelio ir kitų), ar, panagrinėjus archyvinę medžiagą pamatyti, kad po krikšto Lietuvoje, atnešto lenkiškai kalbančių kunigų ir misijonierių, pirmuosius lietuvių kunigus buvo pradėta mokyti po 1595 metų (virš dviejų šimtų metų po krikšto) o lietuvių kalba buvo vadinama "mowa poganška" (pagonių kalba)... Tokie faktai gaudžiai nuteikia lietuvių patriotą skaitant sutartį, kurią pasirašė Jogaila krikšto sąlygoms aptarti, mūsų žemes amžiams sujungiant su Lenkija; naujai pakrikštytieji, jų tarpe ir DLK Vytautas buvo priversti, kaip Lenkijos piliečiai, prisiekti ištikimybę Lenkijai, jos karaliui ir karalienei... Tai kokią istoriją skaitysime dabar? Ar tie faktai nebus paminėti, įskaitant ir kunigų seminarijose intensyvų lietuvių klierikų lenkinimą iki pat nepriklausomybės paskelbimo dienų?

Nevertėtų atsigręžti atgal į mums nieko pozityvaus neprimenančius faktus, bet galima būtų rašyti paskutiniųjų dešimtmečių Lietuvos Katalikų Bažnyčios istoriją, kurioje jau labai ryškiai atsispindi jos nuopelnai ir kovos už žmogaus teises. Lenkų apaštallavimo istoriją turėtume ignoruoti, nes joks save gerbiantis istorikas negalės iškreipti istorinės tiesos, o tiesa tepasitarnaus lenkų nuopelnams iškelti ir juos dar tampriau suplakti su mumis pasaulio akyse, kuris vis dar dažnai mus priskiria slavų tautų grupei. Šio šimtmečio pradžioje ir pereito šimtmečio pabaigoje į šį kraštą atvykusieji imigrantai lietuviai, priversti pasinaudoti vertėjais, buvo į statistiką įrašomi lenkais, nes buvo... katalikai.

Gražus sąmoningo tikėjimo metų šūkis reikalauja konkretaus paaiškinimo. Eilinis katalikas, nevartęs teologijos mokslų knygų, yra įsitikinęs, kad jo tikėjimas yra tik tada sąmoningas, kai pažįstamos tikėjimo tiesos, jų interpretavimo išklausius bažnyčioje, yra įgyvendinamos kasdie-

niniame gyvenime, nepasitenkinant vien pamaldų laikymo pareigos atlikimu ir piniginės duoklės atidavimu. O kas yra kasdieninis gyvenimas, jai ne mūsų dvasios giliausias rūpestis ir skausmas dėl mūsų tautos likimo? Sekant dabartinę popiežių matome, kokie konkretūs yra jo pamokslai. Jis kalba apie dienos aktualijas, negrinėdamas socialines, politines ir moralines problemas katalikiškos moralės šviesoje. Jo kalbose atsispindi kaip tik kasdieninis gyvenimas ir jis visuotinus moralės principus, pritaiko kiekvienai tautai ar jo lankomos valstybės gyventojams. Jis leidžia klausytojui pajusti, kad supranta ispanų, meksikiečių, amerikiečių, Pietų Amerikos specifines gyventojų problemas, aiškiai įrodymas pagarba įgimtiems tautiniams ir etniniais skirtumams. Todėl ir mums būtų svarbu iš mūsų dvasiškų ir teologų įsisąmoninti, kas yra LIETUVIŠKA KATALIKYBĖ, nesusieta su jokia kita tauta ar valtybe. Čia būtų puikus uždavinys surasti kvalifikuotą autorių, kurie surinktų ir aprašytų mūsų krikščioniškų apeigų charakteringus elementus, mus išskiriančius iš kitų tautų katalikų. Jei paviršutiniškai dar iš Lietuvos prisimename kai kuriuos tautinius Kalėdų, Kūčių ir Velykų papročius, tai turime dar didelius Vėlinių, Gavėnios, Advento ir kitų religinių švenčių papročių turtus. Jie byloja apie mūsų kultūros savitą senovę, tuos papročius ir tradicijas modifikavus, pritaikant katalikiškoms šventėms ir apeigoms. Tik prisiminkime taip populiarias Lietuvos Jonines: tai švento Jono pagerbimas, bet laužai, šokiams per ugnį, vainikų nuleidimas į vandenį yra jau išlikę nuo senovės pagonių laikų.

Po Ekumeninės Tarybos

nutarimų paskelbimo, uždraudus lotynišką Mišias, visos tautos skubiai vertė maldas į savo gimtąją kalbą ieškojo momentų savo tautiniams elementams įvesti, Mišias "sutaautinti". Specialiu pakvietimu man teko malonumas dalyvauti indų ir kiniečių tautinėse pamaldose. Koks buvo egzotiškas, skirtingas, patriotiškas Mišių fonas, pradedant giesmėmis, kunigų drabužiais, baigiant patarnautojų tautiniais kostiumais ir ženklais, tautiniais instrumentais, rytietiška muzika... Katalikų Bažnyčios tiesų ir ritualo visuotinumumas vyko ryškiuose tautiniuose rėmuose. Tai nebuvo vien katalikai, bet indai-katalikai ir kiniečiai-katalikai, visiškai nepanašūs į kitų tautų katalikus.

Sąmoningas tikėjimas privalo įsiliesti į mūsų kasdieninį gyvenimą per savo kalbą, moralinį nusiteikimą, kuriame ne paskutinėje vietoje turi būti pabrėžiamas tautinio išipareigojimo elementas ir smerkiamas to išipareigojimo negerbimas.

Skaityčiau pernai iš Lietuvos gautą eilėrašį, kuriame rašoma, kad mums Lietuva "brangi su pagonybės mitais ir baudžios kruvinu lažu", su katedromis ir Perkūno namais, su šilavos ir Aušros Vartų Stebuklingąją Dievo Motina ir Gedimino (ne krikščionio) geležiniu vilku. Ne, mes nebegrįšime prie Perkūno garbinimo, bet negalime paneigti, kad ir tada buvome lietuviai. Esame giliai tikinti tauta, nors be kardinolo, ir be tikro lietuvių šventojo, bet, jei neatmesime savo šaknų, gal ateis diena, kad ir mes galėsime didžiulius savita, lietuviška krikščionybę. Šis jubiliejus turi tą galią ir progą tai įvykdyti.

Skaitykit ir platinait
D I R V A

INTERNATIONAL

SOL. ALGIO GRIGO vadovaujamos kelionių agentūros

1986 METŲ KELIONĖS Į LIETUVĄ:

RUTA PAUPERAS, Mgr.

KELIONĖ NR. 5 rugsėjo 12 d. iki rugsėjo 26 d.
Iš Niujorko \$1,685.00

KELIONĖ NR. 7 gruodžio 20 d. iki sausio 3 d. 1987
Iš Niujorko \$1,471.00

Kelionių maršrutas: 1 diena Maskvoje, 11 dienų Lietuvoje, 2 dienos Helsinkyje

(Nakvojant dviese kambarįje), įskaitant visas susisiekimo išlaidas, viešbučius, maistą, operos, teatro arba baletu bilietus, įvairias ekskursijas ir daug kitų priedų. Kelionė nr. 7 suderinta su grandioziniais Naujų metų sutikimo baliumi.

Tarpininkaujame perkantiems automobilius (Automobilių kainos: Volga GAZ 24-10 — 5,500 rb., VAZ 2107 — 4,470 rb., VAZ 2106 — 4,130 rb., VAZ 21003 — 3,900 rb., VAZ 21013 — 3,360 rb.), kooperatinius butus, padedame sutvarkyti dokumentus iškvietimams. Informacijų ir visais kelionių reikalais kreiptis į:

G. T. INTERNATIONAL, INC., P.O. BOX 29163, CHICAGO, ILLINOIS 60629, USA. TELEFONAI: (312) 471-1700 arba 471-1702.

Skrendame erdviais „FINNAIR“ lėktuvais.

SLA 100 metų...

(Atkelta iš 1 psl.)

šlamėkų visur ujamasi, atidūriau Amerikoje". Sėdęs į laivą 1884 m. gegužės 28 d., į New Yorką atplaukė birželio 16 d., ir čia pradėjo antrą ir patį vaisingiausią savo gyvenimo tarpsnį. Amerikoje jis redagavo ir leido 6 laikraščius, parašė ir išleido daug knygų, pasirašydamas 45 slapyvardžiais, pasakęs šimtus ugningų, patriotiškų kalbų. 75-tųjų gimimo metinių minėjime Kauno Valstybės teatre, jis savo kalboje pabrėžė: "Kalbų pasakęs (ypačiai Amerikoje) ir straipsnių bei knygelių parašęs esmi daug. Man nerūpėjo originalumas, o tik rūpėjo propaganda — aš visuomet jaučiausi esąs agitatorius į geresnę lietuvių tautos ateitį... Prie klaidų prisipažįstu. Gaila, kad nebegaliu savo visų raštų perredaguoti". Savo autobiografijoje jis rašo: "... Na, ir aš rašiau daug, ne literato vardui išigyti, bet kad mano raštų skaitytojai labiau pamylėtų tėvynę, pažintų savo tautos praeitį, ir išvengtų nemalonių klaidų besiirdami į nežinomą ateitį. Ar man tai pavyko, ne man nuspręsti, bet ainiams ir tautiečiams. Ką aš sugebėjau savo audringame gyvenime padaryti, tai aš padariau. Būdamas ilgą laiką pats vargo pele, vis taip šokau, kaip mokėjau ir galėjau — ne sau naudoti trokšdamas.

Kad daug kur klaidų padariau, prisipažįstu ir atgailauju. Betgi katras apaštalas ar pranašas bus klaidų išvengęs? O lietuviybės apaštalu aš tikrai jaučiausi beesąs Amerikoje ir tas jausmas man jėgos ir kantrybės teikė".

Aušrininkas Jonas Šliūpas buvo tikra to žodžio prasme dvasios milžinas, taip pat paveldėjęs stiprias fizines jėgas, išlaikydamas trėmimus, bėgimus, badavimus, sunkias gyvenimo sąlygas. Ir visa tai jis darė, aukojosi mylėdamas savo tėvynę Lietuvą. Jis laikraštinkas-redaktorius, rašytojas, mokytojas, gydytojas, diplomatas, ekonomistas — pramonės bei prekybos įstaigų organizatorius, vedėjas, dirbo, kur jautėsi esąs reikalingas, ar kviečiamas prisidėti savo gabumais, sumanumu, nepalaužiama energija. Kai skaitai aušrininko dr. Jono Šliūpo biografiją: "Jo raštai ir tautinė veikla", kruopščiai ir išsamiai paruoštą dr. Juozo Jakšto, mūsų žymaus istoriko, perskaitai jo "Rinktinis raštus", išleistas Lietuvoje, stebiesi jo geniališku, heroišku, tik atvykęs į New Yorką, Jonas Šliūpas ėmė leisti laikraštį, įsijungė į lietuvių visuomeninį darbą, organizavo parapijas. Vienas iš didžiųjų jo uždavinių buvo atskirti lietuvius nuo lenkų, kurie kaip įmanydami skriaudė ir išnaudojo mūsų žmones, ir sujungti veikusias tėvynainių organizaci-

jas į bendrą susivienijimą. Pradžioje to jis siekė per įsteigtą jo Lietuvos Mylėtojų draugiją ir jo leidžiamą bei redaguojamą "Lietuvišką Balsą". Bet apie didįjį "Visų Lietuvinkų Susivienijimą" ir vienybės kelią pirmą kartą išsamiai buvo pasitarta susirinkime 1886 m. vasario 20 d. Artimas Jono Šliūpo bendradarbis Pijus Paseckas kalbėjo: "Kožnam darant storonę dėl išlaikymo "Lietuviško Balso", Balsas sutrauks visus lietuvininkus į daiktą, mes įstengsime bažnyčias, namus pastatyti, o ir padarysime vienybę visos Lietuvos Amerikoje". Po dviejų mėnesių, balandyje, Lietuvos Mylėtojų draugijos susirinkime vėl buvo svarstytas susivienijimo reikalas ir nutarta "Susivienijimo visų lietuvininkų Amerikoje" pirmąjį seimą surengti Šenandoahe 1886 m. rugpiučio 15 d.

Taip gimė Susivienijimas Lietuvių Amerikoje. Mažytis, gležnus kūdikėlis, grynakraujis ietuvis, su didžia misija ateityje sujungti visus lietuvius. Iš jo darbų metrikų matome, kad kūdikio tėvu ir krikštatėviu buvo Jonas Šliūpas.

Šiandien šis kūdikis išaugęs į šimtmetį milžiną. Jis lyg Mozė išvedė Amerikos lietuvius iš XIX šimtmečio lenkų vergijos, iškėlė lietuvių tautinę garbę. Jis įkūrė Amerikos lietuvių respubliką. Susivienijimas Lietuvių Amerikoje šimto metų kelyje atliko labai

daug darbų Lietuvai ir lietuvių tautai, paaukojo šimtus tūkstančių dolerių. Jis turėjo apie 15 įvairių fondų, skyrė narių šalpai, studentų stipendijoms, kultūriniam reikalams. Per 100,000 narių perėjo organizacijos eiles, turėjo apie 400 kuopų, 20,000 narių. Jai priklausė ir priklausė įvairių pažiūrų, įsitikinimų, religijų lietuviai. Narių tarpusavio santykiuose žodis brolis ir sesuo plaukia ne iš organizacijos rašytinių įstatų, bet jie gyvi vidiniuose jausmuose.

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje šimtmečio žiburį uždegs, ilgiausiai šiose pareigose tebesąs per 30 metų, dabartinis prezidentas Povilas Dargis.

Atvykęs į Ameriką 1926 m. ir apsigyvenęs Pittsburghe, tęsė Lietuvos universitete pradėtą teisės studijas, aktyviai įsijungė į visuomeninį gyvenimą. Įstei-

gė liuanistinę mokyklą ir mokytojavu, bendradarbiauvo spaudoje. Jo pradėta radijo programa, vedama su žmona muzike Gertruda, visų jo plačiašakių darbų talčininke bei rėmėja, mini 53 metų sukaktį. Ši radijo programa, girdima 4 valstijose, lietuvių radijo programų konkurse pirmoji laimėjo kun. Prunskio premiją. Lietuvių žurnalistų Sąjunga, už jo šakotą visuomeninę bei politinę veiklą, atliktus darbus Lietuvai ir lietuvių tautai, vertindami kaip radijo žurnalistą ir laikraštinką, išrinko garbės nariu.

Džiaugdamiesi -Susivienijimo šimtmečio švente, didžiudamiesi jo atliktais darbais, užsimojimais kovoję dėl Lietuvos laisvės, remkime šią organizaciją kelyje į antrąjį šimtmetį. SLA yra gražiausia ir prasmingiausia dovana lietuvių ateinančioms kartoms.

REMKIME TAUTOS FONDA

nes tik nuo mūsų priklauso kiek esame pajėgūs ginti ok. Lietuvos bylą laisvajame pasaulyje.

Neužmirškime LIETUVOS LAISVĖS IZDO pagerbdami savo artimųjų atmintį ar tvarkydami savo palikimų reikalus.

Jūsų auka TAUTOS FONDUI paremia ELTA biuletenių leidimą 6 kalbomis ir padeda skleisti informaciją apie tikrą padėtį ok. Lietuvoje.

Visos aukos atleidžiamos nuo federalinių mokesčių

TAUTOS FONDAS

LITHUANIAN NATIONAL FOUNDATION, INC.

P. O. Box 21073

Woodhaven, N. Y. 11421

Nuo Tamošaičio iki Tūbelienės... (12)

Prestono paskalos

Apie Nepriklausomos Lietuvos asmenybes

51. **Tamošaitis**, profesorius, Izidorius. Gimė 1889 Antkalniškių km., Raseinių apskr. Mokėsi Raseinių progimnazijoje, Telšių (? — V. M.) seminarijoje, Petrapilio dvasinėje akademijoje ir vėliau Friburgo universitete, kurį baigė 1920 m. Dėstė filosofiją kunigų seminarijoje ir vėliau Kauno universitete.

Kaip Tautininkų (Nationalist party) narys jis aktyviai veikė politikoje ir valstybiniam žurnalizme — ypatingai tuojau po 1926 metų perversmo. Kaip kunigas Mironas, jis kurį laiką buvo laikomas prezidento patarėju. Dėl nežinomų priežasčių jis neteko ponios Smetonienės malonės (fell... into bad graces of Mme Smetona), ko pasėkoje jo įtaka prezidentūroje sumažėjo. 1930 buvo išrinktas žurnalistų sąjungos pirmininku. Jis taip pat yra italų-lietuvių kultūros draugijos pirmininkas ir aiškiai pro-fašistas.

Jis yra labai inteligentiškas, ambicingas, gabus ir savim pasitikintis.

52. **Tillmanns**, Dr. Kurt. Gimė maždaug prieš 55 metus Rheino krašte ir jaunystėje emigravo į Kauną, kur priėmė Rusijos pilietybę.

Dr. Tillmanns prieš karą buvo savininkas didžiausio sraigčių madienei (wooden screw) fabriko visoje Rusijoje ir varė didelį biznį. Jis ir šiuo metu yra vienas turtingiausių žmonių Pabaltyje, būdamas banko ir kitų įmonių dali-

ninkas ir didelės nekilnojamos nuosavybės Kaune savininkas.

Jis ir jo žavinga šeima Kaune vadinami 'vietiniais Rothschildais'. Jie labai vaišingi ir populiarūs diplomatinio korpo narių tarpe. Jie kalba visomis Europos kalbomis.

1929 m. dr. Tillmanns priėmė Olandijos generalinio konsulo Kaune pareigas.

53. **Todleben**, grafas Nicolas. Grafas Todlebenas, Sevastopolio gynėjo Krimo kare sūnus, gali būti laikomas antru svarbiausiu prieškarinės Rusijos aristokratijos atstovu Lietuvoje. Priešingai kunigaikščiui Vasilčikovui (Vassiltchikoff), kurio asmens žinios skelbiamos žemiau, jis ramiai gyvena jam likusiam mažame savo dvaro plote, išsiverčia iš mažų pajamų, ir retai kada skundžiasi savo likimu, kaip kad daro daugumas baltųjų rusų, ir yra visų gerbiamas.

Grafienė Todleben yra tikra "la grande dame de L'ancien regime". Nepaisant retkarčiais išgirstamų pareiškimų apie "vagus lietuvių", ji laikosi kilniai ir mandagiai. Pasakojama, kad pirmomis Lietuvos nepriklausomybės dienomis ji įsakiusi botagu išvaryti vieną ministrį už peržengimą jos nuosavybės ribų, kuri po to buvo konfiskuota.

Diplomatinio korpo nariai, o ypač britų pasiuntinybės, dažnai lankosi jų sodyboje, kuri, nepaprastai švariai išlaikoma, yra viena iš

nedaugelių Lietuvos sodžiaus namų, kur netrukdo musės... ir blusos.

54. **Tonkūnas**, Juozas. Švietimo ministeris. Gimė 1894 m. kovo 31 d. 1918 m. gegužės mėn. baigė Petrovsko-Razumovskio žemės ūkio Akademiją Maskvoje. Grįžęs į Lietuvą 1918 m. jis dalyvavo kovose su bolševikais. 1919 m. buvo paskirtas žemės ūkio Inspektorium. 1921 m. — žemės reformos komisijos pirmininku. 1924 m. buvo paskirtas žemės ūkio Akademijos Dotnuvoje dėstytoju, 1927 m. — profesorium, 1928 m. rektorium. 1934 m. Respublikos prezidento buvo paskirtas švietimo ministru, iš kurios vietos buvo priverstas atsistatydinti laike 1939 m. kovo mėn. vyriausybės krizės. Po to jis buvo paskirtas Dotnuvos žemės ūkio Akademijos galva.

Paskelbė eilę darbų iš savo profesijos.

Tonkūnas yra prezidento krikšto sūnus ir prezidentas jam yra Dievo dovana.

55. **Tūbelis**, Jadvyga, žmona buvusio ministerio pirmininko (1929-38). Gimė Gavenonių dvare. Biržų apskr. 1909 m. paliko gimnaziją Vilniuje ir 1915 m. baigė Bestuševo kursus Petrapilyje. 1917 m. išlaikė Petrapilio universiteto valstybinius egzaminus. 1918 m. ištekojo už Juozo Tūbelio.

1920-25 m. m. dirbo žurnalistikoje ir trumpą laiką buvo Užs. Reik. Min. Informacijos Biuro vedėja.

Viena iš Lietuvos inteligentiškiausių moterų, M-me Tūbelis yra trim-keturiais metais jaunesnė už savo seserį prezidentienę, gražiau atrodanti ir inteligentiškesnė. Ji gali būti vadinama Lietuvos valstybininke (female statesman of Lithuania), nes turėjo nepaprastai didelę įtaką į savo vyrą ir kartais net į patį prezidentą. Ji yra drąsi ir patriotė, nors arogantiška ir šiek tiek intriguojanti. Ji kalba keturiomis ar penkiomis kalbomis, bet visiškai nemoka angliškai ir nieko nežino apie Angliją.

(Bus daugiau)

Nuomonės ir pastabos

Radiacija, pavojai ir panika

Juozas Žygas

Žmogus, bekovodams su gamta ir jos stichijomis, visuomet susidurdavo su dideliais pavojais. Visas žmonių progreso kelias buvo lydimas pavojų ir aukų. Primityvus žmogus nemokėjo ugnies užsidegti, tad graikų mitologijoje yra gražus pasakojimas apie tai, kaip Prometėjus ugnį iš dangaus pavogė, kaip už tai jis buvo prie uolos prikaltas ir erelis jam draskydavo kepenis. Ugnies panaudojimas buvo didelis šuolis pirmyn, bet už tai Prometėjus turėjo didelėmis kančiomis apmokėti. Žmonija, smalsumo ir gobšumo vedina, primityviais laiveliais raižė jūras, kurios buvo pilnos siaubūnų. Taip pat graikų pasakojimuose minima Medūza, kuri savo žvilgsniu jūreivius į akmenis paversdavo. Buvo Schylė ir Charibde, buvo vienaakiai Kiklopai ir kiti pavojai, tačiau tie pavojai žmonijos neatbaidė. Žmonija tyrė savo aplinką.

Kol žmonija tesinaudojo tik gyvulių, vėjo ar vandens energija, tol ji buvo harmonijoje su gamta. Būdama harmonijoje su gamta, ji neprieštaravo gamtos dėsniams tad ir gamtos nelaimių sukelti negalėjo. Kai žmogus pradėjo tirti gamtos paslaptis ir jas sau pajungti, tuojau atsirado tokių, kurie pradėjo Dievo pirštu grasinti. Į visokią technikos pažangą buvo labai nepalankiai žiūrima. Anglijoje pastačius pirmąjį geležinkelį, ūkininkai garvežius apmėtydavo akmenimis Tokios 'velnio mašinos' nieko gero nežadančios: karvės pieno nebeduosiančios ir vištos kiaušinių nebedėsiančios.

Taip pat labai nepalankiai buvo sutikti pirmieji automobiliai. Vokietijoje, pasirodžius pirmiesiems automobiliams, buvo išleisti potvarkiai, kad automobiliui važiuojant gatve prieš jį turi eiti žmogus su skambalu ir garsiai skambinti. Su laiku tas potvarkis buvo pakeistas automobilistų naudai ta prasme, kad priekyje galėjo joti raitelis ir trimituoti... Reiškia, automobiliams buvo leista greičiau važiuoti. Panašių pavyzdžių galima jaučioti odas prirašyti.

Lietuva, nors ir nebūdama technikos šalis, įvairias naujoves taip pat šnairuojančiai priimdavo. Kaimams skirstantis į viensėdžius, bent Biržų krašte, pažangesni ūkininkai statėsi perkūnsargius. Ir pasitaikė, kad 1928 metų vasara buvo lietinga, javai stirtose sudygo. Be didelio ieškojimo ir aiškinimo kaltininkas buvo labai aiškus. Visi pirštais į perkūnsargius rodė!

Trumpai peržvelgę, kaip praeityje buvo priimtose techniškos naujenybės, galime suprasti, kodėl ir atominė energija turi daugelį priešų. Pirmiausiai, atominė energija į pasaulį atėjo bombos pavidale ir tai įstrigo į žmonių pasąmonę. Ir daugelis net negali atsieti atominių jėgainių nuo atominės bombos.

Neinant į techniškas detales, reikia nurodyti, kad uranijus, naudojamas reaktoriuose, nėra tos pačios kokybės kaip naudojamas bombose. Bombose naudojamas uranijus yra daug didesnės koncentracijos (enriched). Taip pat reikia žinoti, kad atominės jėgainės, iki Černobylio nelaimės, veikė beveik 28 metus be žymesnių nelaimių. Man teko dalyvauti Dresdeno jėgainėje, prie Morris, I.L., 1957 m. paleidžiant pirmąjį Amerikos komercinį atominį reaktorių. Pirmutis pasaulyje atominis reaktorius elektros gamybai paleistas 1954 metais Sovietų Sąjungoje. Atominei energijai plintant, pradėjo augti prieš ją ir opozicija, kuri neproporcingai išaugo Amerikoje. Čia galime išžiūrėti ir komunistų pirštus, kad su laikytų progresą.

Kad per didelė radiacija yra pavojinga, netenka dėl to daug kalbėti. Tačiau nėra labai aišku, kur prasideda ta perdidelė radiacija. Kas jos labai bijo - neturėtų gyventi mūriniame name, reikėtų vengti kalnų, neskristi lėktuvais, tikrinant sveikatą naudoti 'X ray' (užtektų daktaro pamaigymo), apseiti namuose be spalvotos televizijos bei 'micro wave oven' (kai kurie modeliai turėjo aukštą radiaciją). Taip pat gyvenantieji Denver, Co. turėtų kraustyti iš ten, kadangi radiacija trigubai aukštesnė, į Clevelandą ar Chicago. Atsiprašau, apie Chicago yra didžiausia pasaulyje atominių jėgainių koncentracija, bet dėl to nenumatome iš Chicagos evakuotis. Priešingai, netoli Chicagos, arčiau atominių jėgainių, yra numatoma steigti Pasaulio lietuvių centrą. Ir ne tik centrą steigti, bet ir Fondo pinigų į ten perkelti.

Galima būtų daug prirašyti ir daug popieriaus sugadinti. Prieš mane rašiusieji jau taip padarė. Po Černobylio nelaimės mūsų spaudoje pasipylė įvairių autoritetų rašiniai. Vieni bent bandė šią pasiskaityti, o kiti tiesiog virtuvėje rašinius rašė. Didelės naudos iš to nebuvo, tik sukėlė paniką tiems, kurie turi artimuosius Lietuvoje. O padėti jiems beveik niekuo negalime. Rašant tokius klausimus, kur galima paniką sukelti, reikia šį bei

tą žinoti. Labai neatsakingas veiksmas yra kelti paniką. Neminėdamas nei rašinių, nei autorių, tik prabėgomis apžvelgsiu keletą faktų, apie kuriuos rašiusieji neturėjo didelio supratimo.

Pirmiausiai, rašant apie Ignalinos atominę jėgainę, buvo rašoma, kad jau pasirodė planavimo ir statybos defektai, ir kad jėgainė keletą sykių jau buvo sustabdyta. Jeigu tik keletą sykių tebuvo sustabdyta, tai jau blogai!

Kiekviena jėgainė, kiek aš žinau, buvo sustabdyta gal šimtą sykių. Pabaigus jėgainės statybą, praeina bent trejetas metų (paskutiniu metu net penketas metų), kol ji pilnai paleidžiama į apyvartą. Pradedant atominę erą buvo kalbama ir rašoma, kad energija bus tiek pigi, kad nebebus nei elektros skaitliukų. Išėjo priešingai: energija pradėjo brangti. Vidutinės jėgainės statyba kainuoja 3-5 milijonus dolerių, nuo planavimo pradžios iki užbaigimo trunka apie 12 metų.

Pabaigus statybą ir viską sumontavus, prasideda įvairių defektų pašalinimas - nuvabalinimas. Kadangi nėra dviejų visai panašių jėgainių tad 'nuvabalinimas' ilgai trunka, o pabaigus tai dar praeina metai ar dveji, kol gaunamas operacinis leidimas. Gauti tą leidimą nėra taip lengva - reikia nugalėti Atominės energijos komisijos, valstijos ir 'county' biurokratiją. Priedo dar tenka kovoti su 'peaceninkais', 'environmentalistais', PTA ir panašiomis organizacijomis.

Tame pačiame rašinyje buvo paminėta, kad Ignalinos jėgainė neturi uždaro 'hidro sistemos', o panaudotas vanduo paleidžiamas į atvirus ežerus, iš kur patenka į Dauguvos upyną. Čia turiu nurodyti to straipsnio autoriui, kad gal nėra jėgainės, kuri turėtų uždarą 'hidro sistemą'. Vėsinimo ežerai (Dresdeno atveju 2400 dirbtinis ežeras), arba vėsinimo bokštai, tėra numušimui vandens temperatūros. Kai panaudoto vandens temperatūra numušama iki 70° F virš atvirų vandenų temperatūros, tuomet ir paleidžiamas į atvirus vandenį (tas vanduo nėra radioaktyvus). Tai gi, visų vidurio vakarų jėgainių vanduo patenka į Misisipi arba Michigano vandenį.

Dar didesnė paniką galėjo sukelti rašinys, kur buvo rašoma, kad Ignalinoje paleistas pusiau užbaigtas reaktorius, o kai bus užbaigtas - tai bus didžiausias reaktorius pasaulyje. Tokio dalyko net rusai nežino, kad būtų galima paleisti pusiau užbaigtą

reaktorių. Taip pat reaktorių nėra armonika, kad būtų galima jį ištempti ir padidinti. Čia jau visiškai nesusigaudymas technologijoje.

Pakalbėjus apie klaidingas žinias ir panikos skleidimą, reikia kalbėti ir apie patį radiacijos pavojų. Radiacijos pavojus yra realus, tačiau nereikia mestis į paniką Lietuvos rytiniai pakraščiai yra apie 300 mylių nuo sprogdimo vietos, tad jau yra pusėtinai gera distancija. Pagal televizijoje ir spaudoje rodytus žemėlapius ir schemas, bent pirmomis dienomis oro srovės ėjo į rytus nuo Lietuvos ir, neprieję Maskvos, suko į vakarus. Tad Lietuva galėjo ir išvengti pačios stipriausios radiacijos. Su kiekviena praeinančia diena radiacijos pavojus mažėja.

Jeigu spaudoje ar per žinias pranešama, kad radiacija dešimteriopai padidėjusi, tai dar nereikia mestis į paniką ar vaikščioti su dujokaukėmis. Indijoje vienoje vietovėje radiacija 30 kartų didesnė negu mūsų aplinkoje. Žmonės gyvena, vaikai gimsta ir blogų pasėkų nepastebėta.

Aš radiaciją esu patyręs ant savo kailio. Per neapsižiūrėjimą ir per kažkieno apsilėidimą, 15 minučių bėgyje teko gauti 0.6 R (Roentgen), o atominių jėgainių personalui viso amžiaus leidžiama riba yra 50 R. Teko dažnai gauti ir mažesnėmis dozėmis. Tai buvo prieš 15 metų ir nieko blogo dar neatsitiko. Tai rašau tik dėl to, kad spaudoje pasirodė daug rašinių, kurių autoriai net nepasiskaitę technologinės spaudos. O žmonės, juos pa-

siskaitę, pasiduoda nepamatuotai panikai!

Teko pasikalbėti su žmonėmis, kurie šiuo metu lankėsi Lietuvoje. Tai ir Lietuva gavo didelį kiekį radiacijos kritulių, bet tie krituliai nėra radioaktyvių dulkių formoje, o naujų slavų antplūdžiu. Sakoma, kad į Vilnių atvežta tūkstančiai iškeldintųjų iš Kijevo apylinkių. Jie pablogina ir taip jau sunkų butų klausimą, o be to, šie 'krituliai' bus ilgalaikiai. Nuo jų bus daug sunkiau apsivalyti, negu nuo radioaktyvių nuosėdų. Apie šią radiacijos pavojų dar niekas mūsų spaudoje klausimo nekėlė.

ROCHESTER

ŠOKIŲ IR DAINŲ VAKARAS

Rochesterio Lazdyno šokėjai ir Toronto Volungės choro dainininkai, bendromis jėgomis birželio 28 d. 8 val. vak. ruošia sutartinį koncertą Nazareth Collegijos Arts Center salėje, Rochester, N. Y.

Lazdynui vadovauja Jadvyga Reginienė, o Volungei — Dalia Viskantiene.

STAFF NURSING POSITIONS
Coldwater Regional Center is a new 300-bed psychiatric facility of Michigan Department of Mental Health. Beautiful community, Southern Mich., surrounded by lakes offering unlimited recreational opportunities. Competitive, exceptional benefit package. Contact: Ina Whitney, Personnel Director, Coldwater Regional Mental Health Center, 620 Marshall, Coldwater, Mich. 49036. 517-279-9551. EOE (22-28)

\$60.00 PER HUNDRED PAID for remailing letters from home! Send self-addressed, stamped envelope for information / application. Associates, Box 95-B, Roselle, N. J. 07203.

"Amber Holidays"

1986 M. ESKURSIJOS Į LIETUVĄ

Liepos 16	— 1731.00	Rugsėjo 2	— 1885.00
Liepos 21	— 1348.00	Rugsėjo 17	— 1421.00
Rugpjūčio 14	— 1555.00	Spalio 1	— 1538.00
Gruodžio 26		— 1476.00	

Kelionių ilgis nuo 10 iki 16 dienų — įvairūs maršrutai.

Registracijos, informacijos reikalu skambinkite
1-800-722-1300 (Toll Free)

Iš Massachusetts ir Kanados: 1-617-268-8764.

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.

393 West Broadway

P. O. Box 116,

South Boston, Mass. 02127

Telefonas: (617) 268-8764

[staigai vadovauja:

ALDONA ADOMONIS ir ALBINA RUDZIŪNAS.

Norintiems atsikviesti gimines atostogoms — sutvarkom dokumentus.

PRICES ARE BASED ON DOUBLE OCCUPANCY AND ARE SUBJECT TO CHANGES. REGISTERED TRAVEL AGENT #TA 0324

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Devynioliktasis Seimas

(3)

Rūta Kleva Vidžiūnienė

Nutarimų komisijos pranešimas toliau buvo tęsiamas pirmininkaujančio Antano Mažeikos, dėkojant Sąjungos pirm. L. Kriaučeliūnui, valdybos nariams ir sąjungos paskirtiems atstovams Lietuvių Tautinėje Sąjungoje, Amerikos Lietuvių Taryboje ir kitose institucijose už tinkamą ir sąžiningą pareigų atlikimą. Seimas sveikina Dirvos ir Naujosios Vilties redaktorių, spaudos bendradarbių, Vilties draugijos valdybą ir Naujosios Vilties leidėjus už darbą ir pasišventimą tautinei spaudai. Nuoširdžiai dėkoja visiems gausiems Dirvos 70-ties metų jubiliejinio Dirvos vaizdo darbuotojams ir aukotojams. Seimas reiškia padėką visiems jį sveikintiems, Vytautui Meškauskui ir inž. Jonui Jurkūnui už gilią tautinės minties paskaitas, seimo rengimo komitetui, ALT S-gos Los Angeles skyriui už gerai atliktą darbą.

Buvo padaryta ir keletas papildomų pareiškimų:

Seimas sielojasi vis dar

tebesitęsiančiu blogiu tarporganizaciniame santykiavime ir kviečia visas išeivijos organizacijas siekti darnos. Tautinė Sąjunga pasisako už didesnę jaunimo įjungimą į išeivijos kultūrinę ir politinę veiklą, taip pat už finansinę paramą jaunimui, studijuojančiam socialinius mokslus, tikslu užtikrinti kultūrinę ir politinę veiklą rytojui.

Klausimuose ir sumanymuose Bostono skyrius pareiškė turįs problemą interpretuojant statutą keturiuose jo paragrafuose ir prašė patikslinti jų interpretaciją.

Baigdamas šį Seimą pirmininkas L. Kriaučeliūnas išreiškė padėką Los Angeles skyriui, pirm. Rūtai Sakienai, Jonui Petroniui už išskirtinai puikų banketą,

Pasibaigus seimui pirm. dr. L. Kriaučeliūnas padėkojo Rūtai Sakienai už taip gražiai surengtą seimą, o sekr. V. Kerelytė įteikė jai gėlių puokštę. Iš kairės: R. Sakienė, V. Kerelytė ir dr. L. Kriaučeliūnas.

K. Pocius nuotr.

Linksmi nusiteikę ALT S-gos seimo dalyviai Rūtos Sakienės sodyboje.

K. Pocius nuotr.

jungia bendra idėja — lietuviškos spaudos tęstinumas. Sveikino red. Vytautą Gedgaudą, tas pareigas einantį jau 27-tus metus. Tuo pačiu pareiškė, kad valdybos kadencija baigta ir jie atsistatydina, posėdžiui pirmininkauti kviesdamas inž. Antaną Mažeiką, Joną Petronį, o sekretoriauti Eleną Gedgaudienę.

Antanas Mažeika perskaitė posėdžio darbotvarkę: susirinkimo atidarymas, prezidiumo sudarymas, komisijų rinkimas: registracijos, finansų, balsavimo skaičiavimas, pereinamojo suvažiavimo protokolo skaity-

(Nukelta į 10 psl.)

M. Marcinkienė su daug pasidarbavusiais ruošiant ALT S-gos seimą Rūta Sakienė, Julija ir Jonu Petroniais.

K. Pocius nuotr.

konsulams A. Simučiui ir V. Čekanauskui, dr. Bobeliui, kunigams prel. J. Kučingiui ir dr. A. Olšauskui, spaudos stalui. Kvietė visus dalyvauti ateinančiame Seime ir pranešė, kad jau parinkta vietovė — Daytona Beach, Floridoje.

Seimas baigtas Lietuvos himnu.

Vilties draugijos suvažiavimas

Seimui pasibaigus, tuoj prasidėjo ir Vilties draugijos suvažiavimas. Vilties draugijos pirm. dr. Danielius Degėsys pasveikino susirinkusius, pabrėždamas, kad šioje draugijoje narius

Vilties draugijos naujasis pirm. inž. Kazimieras Pocius.

VI. Gilio nuotr.

ALT S-gos Seimo bankete linksmi nusiteikę Aleksas Laikūnas, Jūratė Koklienė, Vytautas ir Dalia Burokai, Vincas Juodvalkis, Kazimiera Laikūnienė ir Janė Peterienė.

K. Pocius nuotr.

Dirvos redaktorius V. Gedgaudas R. Sakienės sodyboje susitiko su santamonikiečiais Elena Gedgaudiene ir jos sūnumi, dalindamiesi prisiminimais iš Paryžiaus laikų...

A. Paškonio nuotr.

Naujoji Vilties draugijos valdyba turėjo pirmą neoficialų posėdį Rūtos Sakienės sodyboje, telefonu tardamasi su penktuoju nariu Chicagoje Antanu Juodvalkiu. Iš kairės: vicepirm. Aleksas Laikūnas, pirm. Kazimieras Pocius, vicepirm. Mečys Valiukėnas, vicepirm. inž. Jonas Jurekūnas ir Dirvos red. Vytautas Gedgaudas.

ALT S-gos Seimas...

(Atkelta iš 9 psl.)

mas, valdybos pranešimas, revizijos komisijos aktas, valdybos ir revizijos komisijos rinkimai, einamieji reikalai. Registracijos komisijon pakviesta Nelė Mockuvienė. Balsų skaičiavimo komisijon — Vincas Juodvalkis, Irena Bužėnienė ir Vytautas Šeštokas.

Pereito suvažiavimo protokolą skaitė Stefa Gedgaudienė. Valdybos pirm. dr. D. Degėsys savo pranešime kalbėjo apie pereito susirinkimo išskirtinai pabrėžtas dvi veiklos sritis: Dirvos 70-iets metų sukakties minėjimą ir Dirvai paremti vajų. Jo pranešimas buvo atspausdintas Dirvoje Nr. 22.

I naująją Vilties draugijos valdybą išrinkti Jonas Jurekūnas, Kazimieras Po-

cius, Mečys Valiukėnas, Aleksas Laikūnas ir Antanas Juodvalkis. Kandidatu liko Juozas Kapočius. I revizijos komisiją išrinkti: dr. Viktoras Stankus, Stasys Astrauskas ir Anastazija Mackuvienė. Vėliau naujai išrinktieji pareigomis pasiskirstė sekančiai: pirm. Kazimieras Pocius, I-sis vicepirm. Aleksas Laikūnas, vicepirmininkai Jonas Jurekūnas ir Mečys Valiukėnas, sekr. Antanas Juodvalkis.

Štai ir pirmadienio rytas, poseiminė gegužinė Los Angeles skyriaus pirm. Rūtos Sakienės puikioje gyvenvietėje tarp žaliujančių kalnelių, puikių vilų, tarpekliais vingiuojančių kelių. Seimo nariai būriavosi besidailindami išpūdžiais, kenedami sunkesnius klausimus, peržvelgdami ir nueitą kelią, ir ateities veiklą. Šventiškai nusiteikusių svečių laukė ir šventiška užkanda,

gaivinantis dvasią gėrimai, draugiški pašnekesiai. Visus stengėsi įamžinti nuotraukose Kazimieras Pocius, tad susigrupavome tokiam įamžinimui ir spaudos darbininkai. Klysite manydami, kad vien išsėjomės po didelio ir aktyvaus seimo. Tiek nedaug valandų jau bebuvu likę iki išsiskirstymo, o tiek klausimų ir planų visiems atstovams dar rūpėjo išdiskutuoti! Diena, tačiau, ritosi vakarop ir prasidėjo atsivertimų ritualas. Sekantį kartą, po dviejų metų užsibrėžtos veiklos, juk visi vėl tikėjosi susiburti kitose vandenyno pusėje, Floridos perle, Daytona Beach vietovėje.

★

Pianistei Birutei Smetonienei susirgus ir negalint dalyvauti ALT S-gos seimo bankete, koncertinę programą atliko pianistė Raimunda Apeikytė susilaukusi audringų aplodismentų. Be to, ji akompanavo sol. Janinai Čekanauskienei.

JAUNIMO SUAŽIAVIMAS WASHINGTONE

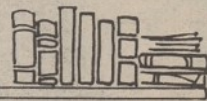
Suvažiavimas įvyks liepos 18-20 d. Capitol Holiday Inn, 550 C Street, Washington, D. C. 20024. Pradžią liepos 18 d. 8 val. Jaunimas kviečiamas gaušingai dalyvauti. Suvažiavimą, PLJS pirm. Gintarui Grušui prašant, kviečia grupė jaunimo, kuriai rūpi tolimesnė LJS veikla JAV. Tikslas — atnaujinti šią veiklą prieš VI PLJ kongresą Australijoje. Čia taip pat numatytas naujo statuto patvirtinimas ir veiklos projektų parinkimas, nustatant vienerių metų darbų planą. Dalyviai bus supažindinti su būdais, kaip sėkmingiau reaguoti į politinius įvykius.

Programoje numatyta informacija apie santykių palaikymą su savo kongresmanu. Nurodymai, kaip kelti rūpimą reikalą šio krašto spaudoje. Supažindinimas su tariamiesiems nacių

bendradarbiams keliamomis bylomis, prasilenkiant su įstatymiais nuostatais teismuose. Suvažiavime dalyvaus Prezidento asistentas Linas Kojelis, kuris informuos apie Washingtono vidaus politiką ir kaip mes galėtum į ją daryti įtakos. Kalbės Algis Zaprackas, buvęs I-jo PLJ kongreso pirmininkas, JAV LB pirm. Algimantas Gečys. Apie lietuvių jaunimo ateities darbų ir planus praneš PLJS pirm. G. Grušas. Bus svarstoma ir daugiau reikalų ir išgirsime įdomių informacinių pranešimų. Bus lankomasi kongresmanų įstaugose ir Baltuosiuose Rūmuose.

Registracijos mokestis \$35.00. Registracijos mokestis padengs išlaidas ekskursijos laivu Potomac upe. Viešbučio kainos \$75.00 nakčiai dviem, \$80.00 trim ir \$85.00 keturiem. Smulkesnes informacijas šiais reikalais suteiks Asta Ba-

nionis, pašaukus ją telefonu: 703-522-0435. Kiekvienas lietuvis jannuolis mielai laukiamas Washingtono. Tad iš anksto planuokite savo atostogas šiai išvykai. (rb)

NAUJOS KNYGOS

• Jonas Vizbaras-Sūduvas. KUR BĖGA ŠEŠUPĖ. Romanas. Sūduva ir Marijampolės gimnazija Priešaušryje. Išleido Lietuvių Istorijos Draugija. Viršelio piešinys Vytauto Dilbos. Kalbą peržiūrėjo Apolinaras P. Bagdonas. 246 psl. Spaudė M. Morkūno spaustuvė Chicagoje. Kaina 10 dol.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

Puikiausius kailius rasite

Chicagoje pas vienintelį lietuvių kailininką

NORMANĄ BURŠTEINĄ

185 N. WABASH AVE. CHICAGO, ILL. 60601

Tel. kroutuvės (312) 263-5826; namų (312) 677-8489

Didžiausia lituanistinė mokykla išeivijoje Kr. Donelaičio nauja laida

Antanas Juodvalkis

Kristijono Donelaičio vardo lituanistinės mokyklos veiklą šeštadieniais Chicago miesto mokyklos Mc Kay patalpose, esančiose Marquette Parko centre, priešais šv. M. Marijos Gimimo bažnyčią. Kr. Donelaičio mokykla turi 6 skyrių pradinę ir 4 klasių aukštesniąją mokyklą, o taip pat vaikų darželį ir spec. klases nemokantiems lietuviškai ir suaugusiems. Be lituanistikos dalykų yra dėstomas bendruomenės mokslas, tautiniai šokiai ir dainavimas. Mokyklų vadovybę sudaro: ilgametis direktorius Julius Širka, direktoriaus pavad. Danutė Bindokienė (šios mokyklos I laidos abiturientė), inspektorė Regina Kučienė, renginių vadovas Juozas Polikaitis ir tėvų komiteto pirm. Rimantas Dumbrys. Pradžios mokykloje ir spec. klasėse dirba 14 nuolatinių ir 8 pavaduojantys mokytojai, o aukštesniojoje dėsto 8 nuolatiniai ir 3 pavad. Tėvų komitetas mokyklos vadovybę ir visus mokytojus pagerbė, įteikdamas kiekvienam po gėlių puokštę.

Mokytojų tarpe vyrauja jaunoji karta, baigusi šią mokyklą ir pedagoginį lit.

institūtą. Kadangi Kr. Donelaičio mokyklose lituanistikos programa išeinama per 10 metų (6 prad. mokyklos ir 4 aukšt. mok.), o amerikoniškos mokyklos baigiamos per 12 metų (8 prad. ir 4 aukšt.), tai susidaro palankesnės sąlygos lankyti Ped. lit. institūtą. Įstojus į universitetus, studentai neturi sąlygų lankyti pedagog. institūtą. Kr. Donelaičio mokyklų sutrumpintas mokslo metų skaičius, gali būti suprantamas ir pateisinamas, dėl LB

švietimo tarybos nustatyto 12 metų laiko, jei sunaudojamas pedagog. instituto lankymui. Švietimo tarybos nustatyta mokslo programa, Kr. Donelaičio mokyklose išeinama per 10 metų ir išleidžiamųjų mokinių žinių bagažas prilygsta 12-metei programai.

Ilgą laiką vykusį trintis, šiuo metu yra gerokai sušvelnėjusi, nors švietimo taryba ir šiemet neatsiuntė atstovo į užbaigtųjų aktą.

Kr. Donelaičio lit. mokyklos mokslo metų užbaigimą

Kr. Donelaičio pradinės ir aukštesniosios lituanistinių mokyklų tėvų komitetas. Pirmoje eilėje iš kairės sėdi: Monika Kabliauskienė, pirm. Rimantas Dumbrys, Rima Bankienė. Antroje eilėje: Irena Adickienė, Eugenijus Paulius, Birutė Pabedinskienė, Raimundas Gierštikas ir Ramunė Glowacki.

J. Tamulaičio nuotr.

Kr. Donelaičio aukštesniosios lituanistinės mokyklos mokyklos mokytojai. Pirmoje eilėje iš kairės sėdi: Eglė Novak, Alicija Brazaitienė, Regina Kučienė, Julius Širka — direktorius, Danutė Bindokienė, Gražina Sturonienė, Irena Polikaitienė. Stovi: Juozas Polikaitis, Dalia Polikaitytė, Irena Krapauskienė, Darius Polikaitis, Lakštuonė Vėžienė, Arūnas Polikaitis.

J. Tamulaičio nuotr.

Kr. Donelaičio aukštesniosios lituanistinės mokyklos mokiniai ir mokytojai 1985–1986 mokslo metais.

J. Tamulaičio nuotr.

Kr. Donelaičio pradinės ir aukštesniosios lituanistinių mokyklų vadovybė 1985–1986 mokslo metais. Iš kairės sėdi: Danutė Bindokienė, Regina Kučienė. Stovi: Juozas Polikaitis, Julius Širka — direktorius, Rimantas Dumbrys — tėvų komiteto pirmininkas.

J. Tamulaičio nuotr.

lovas Kleiza, liuteronų evang. "Tėviškės" parapijos tarybos pirm. Kasperas Vaišvilas, Pedagog. lit. instituto atstovė Stasė Petersonienė, JAV LB Vid. Vak. apyg. pirm. Birutė Vindašienė, LŽ S-gos Daužvardžio fondo pirm. Br. Juodelis ir spaudos žmonės — Agnė Kižienė, Zuzana Juškevičienė ir Antanas Juodvalkis. Jiems įteiktas mokyklos metraštis "Gaivi versmė" ir kita informacija.

Per sceną prabėga pradinės mokyklos geriausi mokiniai, o jų klasių auklėtojos įteikia pagyrimo lapus ir VI-jį skyrių baigusiems pažymėjimus. Pažymėjimus įteikė direktorius Julius Širka, asistuojamas inspektorės Reginos Kučienės. Apyg. pirm. Birutė Vindašienė apdovanoja rašytojos Danutės Bindokienės jaunimui skirtą knygą — Parkas anapus gatvės. Baigusiųjų vardu žodį tarė Dana Butts (atsėit, ir mišrių šeimų vaikai gali išmokyti lietuviškai, tik reikia norėti).

Abiturientams atestatų įteikimas

Aukštesniosios mokyklos geriausiems mokiniams įteikus pagyrimo lapus, priėjo prie svarbiausios iškilmų dalies — baigusiems aukšt. mokyklą atestatų įteikimo. Šiais iškilmų daliai vadovavo klasės auklėtoja Regina Kučienė, kuri ir atsiveikino su savo auklėtiniais.

Septyniolikai abiturientų atestatus įteikė garbės gen. konsulas Vaclovas Kleiza, asistuojamas direktoriaus Juliaus Širkos. Abiturientai buvo apdovanoti knygomis

— metr. "Gaivi versmė" ir Dovydo "Vasaros vidurdienį". Įteikė direkt. pavad. Rašytoja Danutė Bindokienė ir Lakštuonė Vėžienė.

Abiturientų vardu žodį tarė Edvyna Valkiūnaitė ir viems mokytojams įteikė po gėlę.

Sveikinimai

Vyskupai Vincentas Brizgys ir Anas Trakis pasidžiaugė Kr. Donelaičio mokyklos pastangomis paruošti ir išleisti į gyvenimą lietuvių skleidėjus ir kovotojus už Lietuvos laisvę.

Konsulas sveikindamas mokslo baigimo progą, linkėjo kalbėti apie pagergtą tautą ir kovoti už Lietuvos laisvę. Pedagog. lit. instituto atstovė Stasė Petersonienė kvietė nepasitenkinti aukšt. mokyklos atestatu, o ateiti į institūtą ir gilinti lituanistikos dalykus. Linkėjimus ir sveikinimus perdavė Kasperas Vaišvila, buvusi šios mokyklos mokytoja ir dabartinė JAV LB vid. Vak. apyg. pirm. Birutė Vindašienė ir tėvų komiteto pirm. Rimantas Dumbrys.

Kalbas užsklendė mokyklų direktorius Julius Širka, pasveikinęs abiturientus ir palinkėjęs visiems gerų vasaros atostogų. Besidžiaugiant vasaros teikiamais malonumais, nepamiršti lietuviškų knygų bei spaudos, dalyvauti jaunimo stovyklose ir visur jaustis lietuvių bei kalbėti pavergtos tautos vardu. Dėkojo bendradarbiams mokytojams, tėvams ir seneliams už mokyklai teikiamą paramą. Ypatingą padėką išreiškė Liuteronų-evang. Tėviškės

(Nukelta į 12 psl.)

Kr. Donelaičio pradinės lituanistinės mokyklos mokiniai ir mokytojai 1985-1986 mokslo metais.
J. Tamulaičio nuotr.

Didžiausia lituanistinė mokykla...

(Atkelta iš 11 psl.)

parapijos tarybai (pirm. Kasparas Vaišvilas dalyvavo šioje šventėje) už vieno parapijiečio testamentinį palikimą 3,000 dol. lietuvių išlaikymui, įteiktą Kr. Donelaičio mokyklai. Su tėvų komitetu dirbama kartu ir rūpinamasi mokyklų gerove.

Pabaigoje, VI skyriaus mokiniai pašoko Suktinį, o VIII klasės — Kubilą. Iškilnė baigta visiems sugiedojus mokyklos himną — Su mokslu į rytojų.

Metraštis "Gaivi versmė"

Kr. Donelaičio aukšt. lit. mokyklos mokiniai kiekvienais metais išleidžia metraštį. Šių metų metraštis pavadintas prasmingu vardu — Gaivi versmė. Su metraščiu supažindino redaktorė Regina Kučienė, o savo rašinius paskaitė Dalia Marchertaitė, Jolanta Salytė ir Asta Tijūnelytė. Moksleivių metraštis GAIVI VERSMĖ yra gražiai išleista ir nuotraukomis iliustruota, didelio formato patraukli knyga.

Pažymėtinas ir labai džiugus reiškinys, tai mokinių skatinimas rašyti ne tik į mokyklos leidžiamą spaudą, bet ir į lietuviškus laikraščius. Akylesnis skaitytojas galėjo pastebėti Kr. Do-

nelaičio mokyklos įvykių, minėjimų bei renginių aprašymus mūsų periodinėje spaudoje. Tai darė į plunksnos darbą linkę keli mokiniai, kuriuos R. Kučienė auditorijai ir pristatė. Jie yra: Vaiva Vėžytė, Edvyna Valkiūnaitė, Bronius Fabijonas, Adomas Didžbalis ir Asta Tijūnelytė. Juos pasveikino Lietuvių žurnalistų sąjungos valdybos vardu, Daužvardžio fondo pirm. Bronius Juodelis ir įteikė kiekvienam knygą **žurnalistiką**. Prie jo prisijungė ir Lietuvių Fondo atstovas, įteikęs LF vardu knygą — **Lietuvių Fondas**, pataręs geriau susipažinti su Liet. Fondu, remiančiu lituanistinį švietimą, kultūrą ir jaunimą.

Suaugusiųjų klasę šiais metais lankė ir pažymėjimus gavo 9 jaunieji tėvai. Šią klasę veda Eglė Novak, talkinama Gintos Raudonienės. Suaugusiųjų klasę sudarė jaunieji tėvai, atvežę savo vaikus į mokyklą, patys sėdosi į suolus ir gilino ar mokėsi lietuvių kalbos. Sakyčiau tai ypatingi lietuviybės išlaikytojai, kurie savo laiku nenorėjo ar neturėjo sąlygų pasisemti lituanistikos mokslo.

Užsklandai

Kr. Donelaičio mokyklų

vadovybė skatina mokinius dalyvauti konkursuose, bendradarbiauti mokyklos ir bendroje lietuviškoje spaudoje. Matomi ir ryškūs rezultatai, nes ne vieną premiją laimi donelaitininkai. Nėra abejonės, kad tai yra mokytojų, ypač literatūros dėstytojų nuopelnas. Pagarba ir padėka jiems.

Mokykla leidžia laikraštėlį "Pirmieji žingsniai", kurio per mokslo metus išeina 4 numeriai. Pirmuosius žingsnius redaguoja rašytoja Danutė Bindokienė, o prirašo mokiniai. Jame talpinami ir konkursiniai rašiniai.

Greta šio leidinio, mokykla leidžia grynai informacinio pobūdžio biuletinį, kurio per metus išeina 9 numeriai. Paskutinėje šių metų laidoje (1986. VI. 7) tarp kitko skaitome: **"MIELIEJI TĖVAI, nepasiduokite vaikų užsispyrimams ir užgaidoms, kai jie spiriasi ir nenori lankyti lietuviškos mokyklos. Mes tvirtai tikime, kad visos kasdieninės mokyklos veikiai ištuštėtų, jeigu mokslas jose nebūtų privalomas, o būtų paliktai vaikų norui ar nenorui..."** "Leiskime, o jeigu reikia, net verskime vaikus lankyti lituanistinę mokyklą". Tai direktoriaus, mokytojų tarybos ir tėvų komiteto kreipinys į lietuviškas šeimas. Išgirsime jų šauksmą ir siųskime vaikus į lituanistines mokyklas, kad jų klasės papildytų ir lietuviybė suklestėtų.

GAIVI VERSMĖ Kr. Donelaičio aukštesniosios lituanistinės mokyklos moksleivių metraštis 1985-86 m.

Redaktorė Regina Kučienė, viršelį Jono Maleiškos, nuotraukos Jonė Tamulaičio ir Rūtos Musonytės, piešiniai Jūratės Jankauskaitės. Kaina nepažymėta. Spaudė M. Morkūno spaustuvė, Chicago, Ill.

CAKE DECORATOR

Exp'd., full time, benefits. Wedding—novelty cakes. Apply in person. The Baker's Loaf, 29480 Northwestern Hwy., between Franklin and Inkster Roads, Southfield, Mich. (22-28)

TRUCK MECHANIC

Heavy duty expd. truck mechanic needed. Must have own tools. Salary commensurate with exp., please call for appt. 201-656-5900. (2134)

A. A.

GEN. VLADUI MIEŽELIUI

mirus, žmonai ONAI ir sūnums RAIMUNDUI ir ARUI, bei jų šeimoms ir giminėms nuoširdžią užuojautą reiškia.

Modestų šeimos

Kūrėjui-savanoriui

Maj. KAZIMIERUI DAUGVYDUI

mirus, gilią užuojautą reiškiamo jo žmonai KRISTINAI, sūnui RIMANTUI, dukrai VIRGINIJAI ir jų šeimoms.

DETROITO SKYRIAUS SAVANORIAI

Petras Koncė

Kostas Mykolaitis

Vincas Tamošiūnas

Stasys Šimoliūnas

DR. ANTANUI SNIEŠKAI

mirus, jo žmonai dr. JANINAI ir sūnums dr.

KAZIUI ir VYTAUTUI reiškiamo gilią užuojautą.

Roma ir Danielius
Degėšiai

A. A.

DR. ANTANUI SNIEŠKAI

mirus, žmonai Dr. JANINAI ir visiems giminėms nuoširdžią užuojautą reiškia.

Henrikas ir Tamara
Brazaičiai

Mielam šeimos draugui

A. A.

MEČIUI ŠIMKUI

mirus, jo žmonai VALERIJAI, dukrai RASAI su šeima, sūnums MINDAUGUI ir ALGIUI su šeimomis ir svainei PLACIDAI reiškiau nuoširdžią užuojautą ir drauge liūdžiu.

Veronika Jasiukaitienė

Kr. Donelaičio pradinės lituanistinės mokyklos mokytojai. Pirmoje eilėje sėdi: Marija Plačienė, Ona Jagelienė, Julius Širka — direktorius, Regina Kučienė, Bronė Prapuolenienė. Antroje eilėje stovi: Raminta Marchertienė, Beatrice Sturonaitė, Lilija Martinkienė, Audrius Polikaitis, Asta Spurgytė, Rimas Rekašius, Rūta Musonytė ir Rita Valkiūnienė.

J. Tamulaičio nuotr.

CAPE COD

CAPE COD LB APYLINKĖS NAUJA VALDYBA

Metiniame susirinkime gegužės mėn. 29 d. po visų veiklos apyskaitų ir darbų priėmimo buvo renkama nauja valdyba. Tačiau apylinkės nariams prašant valdyba sutiko eiti dar vienus metus pareigas prirenkant vieną valdybos ir revizijos komisijos narį.

Naujoji valdyba pasiskirstė pareigomis: pirmininkas Vladas Židžiūnas, vicepirmininkė Genovaitė

Treininė, sekretorius Bronius Markeliūnas, išdininkė Irena Jansonienė. Nariai — Kultūros-spaudos reikalams Dalia Pautienienė, socialiniams reikalams Elena Strazdienė, Lietuvių fondo įgaliotinis Eduardas Jansonas.

Revizijos komisija — Elena Mineikienė, Veronika Rūtenienė ir Kazys Adomavičius.

Susirinkime dr. Ed. Jansonas skaitė informacinę paskaitą apie finansus, paliečiant reikalingumą ir naudą Lietuvių Fondo, Tautos Fondo, Lituanistikos Katedros ir kt. kultūrinių fondų. Pabrėžė didelę svar-

BOSTON

TRAGIŠKIEJI BIRŽELIO IVYKIAI AMERIKIEČIAMS

Nuo 1950 metų Petro Viščinio pastangomis ir rūpesčiu vietos amerikiečių visuomenė supažindinama su Tragiškaisiais birželio įvykiais Lietuvoje ir lietuvių tautos kova dėl savo laisvės specialiomis radijo pro-

gramomis anglų kalba, kurios įperšamos amerikiečių radijo stotims jų nuolatinių programų rėmuose. Šiomet tokią programą perdavė birželio 14 d. 8:05-9:00 val. vakaro radijo stotis WBET — AM 1460 iš Brocktono. Ji įterpta tarp radijo stoties kas valandą perduodamų pasaulinių ir vietos žinių bei oro pranešimų, taigi, labai geru laiku. Programa pavadinta "Baltic Day", kaip tai skelbia prezidentas Ronald Reagan savo proklamacija pagal kongreso jungtinę rezoliuciją.

Programa buvo pritaikyta amerikiečiams ir jų psichologijai. Tragiškieji birželio įvykiai iškelti pasaulinių įvykių raidos šviesoje ir šių dienų tarptautinės politikos akivaizdoje. Jie palyginti su dabartiniais įvykiais Afganistane ir kitais Sovietų Sąjungos agresijos pavyzdžiais, pabrėžiant, kad Lietuva su kitomis Baltijos valstybėmis buvo pirmomis tos agresijos aukomis, Stalino pasirinktomis pagal susitarimą su Hitleriu. Informacija apie tuos įvykius perpinta dramatiška simfonine muzika, sudarant stiprius tų įvykių vaizdus. Ištraukos iš šio krašto kongreso priimtų rezoliucijų, senatoriaus D'Amato kalbos ir prezidento Ronaldo Reagano paskelbtos proklamacijos "Baltic Freedom Day" reikalauja atskleidė, kiek ir kaip šio krašto kongresas ir administracija yra susirūpinęs tuo, kas vyko ir tebevyksta Baltijos kraštuose.

Informacijoje apie Lietuvą nurodyta, kad tai valstybė, įkurta dar XIII šimtme-tyje, daugelį metų prieš Amerikos atradimą, kad jos universitetas Vilniuj įsteigtas apie 200 metų su viršum anksčiau, negu Maskvos universitetas, kad lietuvių tautos sukilimas 1941 m. prieš Sovietų Sąjungos okupaciją buvo pirmas tos rūšies sukilimas, kad vėliau partizaninė kova truko net

gramomis anglų kalba, kurios įperšamos amerikiečių radijo stotims jų nuolatinių programų rėmuose. Šiomet tokią programą perdavė birželio 14 d. 8:05-9:00 val. vakaro radijo stotis WBET — AM 1460 iš Brocktono. Ji įterpta tarp radijo stoties kas valandą perduodamų pasaulinių ir vietos žinių bei oro pranešimų, taigi, labai geru laiku. Programa pavadinta "Baltic Day", kaip tai skelbia prezidentas Ronald Reagan savo proklamacija pagal kongreso jungtinę rezoliuciją.

Programa buvo pritaikyta amerikiečiams ir jų psichologijai. Tragiškieji birželio įvykiai iškelti pasaulinių įvykių raidos šviesoje ir šių dienų tarptautinės politikos akivaizdoje. Jie palyginti su dabartiniais įvykiais Afganistane ir kitais Sovietų Sąjungos agresijos pavyzdžiais, pabrėžiant, kad Lietuva su kitomis Baltijos valstybėmis buvo pirmomis tos agresijos aukomis, Stalino pasirinktomis pagal susitarimą su Hitleriu. Informacija apie tuos įvykius perpinta dramatiška simfonine muzika, sudarant stiprius tų įvykių vaizdus. Ištraukos iš šio krašto kongreso priimtų rezoliucijų, senatoriaus D'Amato kalbos ir prezidento Ronaldo Reagano paskelbtos proklamacijos "Baltic Freedom Day" reikalauja atskleidė, kiek ir kaip šio krašto kongresas ir administracija yra susirūpinęs tuo, kas vyko ir tebevyksta Baltijos kraštuose.

Informacijoje apie Lietuvą nurodyta, kad tai valstybė, įkurta dar XIII šimtme-tyje, daugelį metų prieš Amerikos atradimą, kad jos universitetas Vilniuj įsteigtas apie 200 metų su viršum anksčiau, negu Maskvos universitetas, kad lietuvių tautos sukilimas 1941 m. prieš Sovietų Sąjungos okupaciją buvo pirmas tos rūšies sukilimas, kad vėliau partizaninė kova truko net

aštuonerius metus, kad dabar toji kova vedama po grindžio spauda ir kitomis pasyvaus pasipriešinimo priemonėmis.

Lietuvių tautinė kultūra programoje pailiustruota muzika: ištraukomis iš simfonijų, operų, liaudies dainų ir šokių pavyzdžiais. Visa programa buvo taip sudaryta, kad ji vyko lyg vaidinimas, kuriame ryškios scenomis iškeliama reikalingi vaizdai.

Programą pravedė nuolatiniai Laisvės Varpo talkininkai Birutė Duobaitė-Silvia ir Jonas Gedraitis.

Gaila, kad tokių programų įpiršimu kitoms amerikiečių radijo stotims nesirūpina mūsų organizacijos, į kurių darbus tai turėtų įeiti. Kad tai galima padaryti, rodo perduotos programos pavyzdys.

Vietos latviai pasirūpino, kad birželio 13 d. 6:05 val. vakaro radijo stotis WCRB — FM 102 perdavė trijų su puse minutės kalbą, pavadintą "Baltic Holocaust". Joje išryškinti masiniai trėmimai Baltijos valstybėse, nurodyta, kad dabar beveik pusė Latvijos gyventojų sudaro atvežti rusai, kad šio krašto spauda, televizija ir radijas nesirūpina tuo, kas vyksta Baltijos kraštuose, kad kelių žmonių žuvis eismo nelaimėse iškeliama, kaip didelė nelaimė, o milijonų naikėjimas Sovietų imperijoje telaikoma statistika. Tylėjimas dėl tokio tautų naikėjimo yra to naikėjimo rėmimas.

HOUSEKEEPER
Live in housekeeper 5 days, Tues.-Sat. — Cleaning, laundry, some cooking and child care. — Seashore, during summer. Southern New Jersey. Excellent salary. References necessary. Call after 6:00 p.m. (609) 429-5176. (21-27)

• **PERKANT IR PAR-
DUODANT NAMUS prašo-
me kreiptis į ČIPKUS
REALTY, 31715 Vine St.,
Willowick, Ohio 44094. Tel.
943-0910.**

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos
Chicagos skyriaus nariui

A. A.

MEČIUI ŠIMKUI

mirus, žmonai VALERIJAI, dukrai RASAI,
sūnums MINDAUGUI ir ALGIUI bei jų šei-
moms reiškiamo nuoširdžią užuojautą.

Chicagos Skyrius

A. A.

MEČIUI ŠIMKUI

mirus, jo žmonai VALERIJAI, dukteriai
RASAI, sūnums MINDAUGUI ir ALGIUI su
šeimomis, svainei PLACIDAI ir kitiems gi-
minėms reiškiamo gilią užuojautą.

Regina ir Jonas
Juodikaii

A. A.

GEN. VLADUI MIEŽELIUI

mirus, jo sūnui Lietuvių Respublikonų St.
Petersburgo Klubu pirmininkui JUOZUI A.
MIEŽELIUI ir jo šeimai gilią užuojautą
reiškiamo.

Lietuvių Respublikonų
St. Petersburgo Klubas

DOVANŲ PARDUOTUVĖ PATRIA

2646 West 71st Street,
Chicago, Ill. 60629

Gintarai, tautodailė, laikrodžiai, bran-
genybės, TV, elektronika, pardavimas
ir taisymas.

Savininkai Fr. ir A. Šlutai,
telef. (312) 778-2100

Viesėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkas J. Mažeika

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerijų
ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis

APSILANKĖ — ĮSITIKINSITE.

MATAS REALTORS

505 EAST 185 ST., EUCLID, OHIO 44119
(216) 486-2530

RITA MATAS — Broker — G.R.I. — C.R.A.
Adv. VYTAS MATAS — teisinis patarėjas

JONAS DUNDURAS, adv. RAMON FOLTZ,
ROMA MAJOROVAS, ALGIS MATAS, PETRAS
MATAS, PATRICIA SAJOVEC, DALIA
ŠIRVAITIS, adv. HOWARD TURNER.

Šių metų Clevelando šv. Kazimiero mokyklos abiturientai su mokyklos globėjais. Sėdi abiturientai M. Stungys, A. Apanaviūtė, J. Gelažytė ir S. Muliolis. Stovi: mokyklos direktorė S. Stasienė, LB Ohio apyg. pirm. K. Žiedonis, LB Clevelando apyl. pirm. V. Čyvas, klebonas kun. G. Kijauskas, S. J., mokyklos rėmėja J. Klimaitienė ir mok. tėvų komiteto pirm. K. C. V. Bacevičiaus nuotr.

DVIGUBA MOKYKLOS ŠVENTĖ

Š. m. gegužės 31 Clevelando šv. Kazimiero Lit. mokykla kartu su JAV LB Ohio Apygardos valdyba suruošė, baigusiems aukštesniajį ir aukštąjį mokslą, pagerbimą.

Vakaro programa prasidėjo 7:30 val. vak. Dievo Motinos parapijos salėje, kur šv. Kazimiero aukštesniosios Lit. mokyklos mokiniai suvaidino K. Binkio pjesės "Atžalyno" antrąjį veiksmą. Režisavo Romas Apanavičius ir Romas Zorska. Grumuotoja J. Taorienė.

Nesudėtingas, bet daug kam primenantis jaunystę, gimnazijos klasės vaizdas buvo mokinių labai realiai ir tikra mokyklos dienų nuotaika publikai pristatytas. Ypač buvo galima pasidžiaugti ir gražia bei teisyklinga vaidintojų tarse.

Po vaidinimo visi rinkosi į svetainę vaišėms, šokiams ir pabendravimui. Jaunimas susėdo prie jiems paruoštų stalų, lyg žiedai apsupti vyresniųjų, kas atrodė įspūdinga ir jauku. Prieš pradedant vaišes, pirmiausia jaunimą sveikino LB Ohio Apygardos pirm. K. Žiedonis ir pasidžiaugė jų atsiektais moksle rezultatais kartu primindamas mokslo svarbą ir kad išėivija laukia ryštingų bei veiklių jaunuolių.

Štai šių metų abiturientai: Audrė Apanavičiūtė, Aukšė Bankaitytė, Vija Bublytė, Algis Kasulaitis, Lisa Malėnaitė, Ričardas Matas, Darius Minkūnas, Saulius Muliolis, Monika Palūnaitė, Teresė Skrinkaitė, Petras Stungys, Paulius Tallat-Kelpša ir Vilija Vedegytė.

Visiems abiturientams buvo įteikta po knygą, kurią dovanojo Galina Leonienė iš New Haven, N. Y. Nors knygos "Giedrė" autorius jau miręs, tačiau jo istorinis veiklas jaunuoliams primins, kad buvo giliai tėvynę mylinčių lietuvių, kurie kovojo už tėvų žemę ir to paties laukia iš jaunimo.

Toliau buvo prisiminti ir 1986 metais baigusieji

aukštąjį mokslą: Edas Čepulis, Audra Gedrytė, Ilona Kuprevičiūtė, Renė Motiejūnaitė, Rūta Nasvytytė, Rimas Puškorius ir Antanas Valaitis.

Abiturientų vardu kalbėjo Vija Bublytė. Ji dėkojo už suruošimą šio pagerbimo ir pažymėjo, kad jaunimas stengsis neapvilti savo tėvelių, lietuviškos visuomenės ir vis pasauliui skelbs, kad esą gintaro žemės vaikai, kurie trokšta Lietuvai laisvės. Po to sekė vaišės ir šokiai. Muzika rūpinosi Rytas Urbaitis.

Sekmadienį, birželio 1, šv. Kazimiero Lit. mokyklos mokiniai rinkosi į Dievo Motinos parapijos salę ir organizuotai su vėliava vyko į pamaldas.

Po pamaldų tėveliai, svečiai ir mokiniai rinkosi į salę iškilingam mokslo metų užbaigimo posėdžiui.

Įnešus vėliavą, visi sugiedojo Lietuvos himną. Mokyklos vedėja Stefaniya Stasienė pakvietė į sceną posėdžio prezidiumą: mokyklos globėją kleb. kun. G. Kijauską, S. J., skaitymo varžybų mecenatę J. Klimaitienę, mokytojų tarybos posėdžių sekretorę J. Račylienę, LB Ohio Apygardos valdybos pirm. K. Žiedonį, LB Clevelando apylinkės valdybos pirm. V. Čyvą. Toliau į sceną buvo pakviesti šių metų abiturientai: Audrė Apanavičiūtė, Julija Gelažytė, Saulius Muliolis ir Petras Stungys.

Mokyklos vedėja S. Stasienė savo kalboje peržvelgusi mokslo metų darbą, pasidžiaugė atsiektais rezultatais, kurie dėka pasišventusių mokytojų ir eilės mokyklos rėmėjų buvo atsiekti. Šiais metais išleidiama 29 mokinių laida. 12 metų ištesėjo 4 mokiniai. Vedėja taip pat pažymėjo, jog ši mokykla darbiui turi išskirtines sąlygas. Mokykla veikia puikiose moderniai įrengtose patalpose. Parapijos klebonas sumoka už parapijiečių vaikus mokslapinigus. Mokyklą remiama Lietuvių Bendruomenės, eilės rėmėjų, mecenatų. Pav. skaitymo varžyboms Julija

Klimaitienė kasmet skiria po 400 dol. ir tai jau iš eilės 5 metai. Šiais metais gauta 420 dol. Iš šių pinigų paskirtos 29 premijos. V. Bacevičius rūpinosi mokyklos veiklą nuotraukomis propaguoti spaudoje.

Mokykla išleido metraščių "Mūsų Darbai", kuriame atsispindi mokinių kūryba, jų siekiai ir svajonės. Metraštyje taip pat atžymėti mokyklos mecenatai, rėmėjai ir sveikintojai.

Abiturientai gavę atestatus ir dovanas knygomis, savo mokytojus taip pat apdovanojo knygomis. Julija Gelažytė abiturientų vardu dėkojo visiems, kad skiepijo meilę Lietuvai, jos kalbai bei kultūrai ir paža-

dėjo ateityje nenutolti nuo lietuviško gyvenimo.

Po visų kalbų buvo išnešta vėliava ir posėdis baigtas visiems giedant "Lietuva brangi"... (vd)

CLEVELANDO PARENGIMAI

- LIEPOS 6 D. Pensininkų klubo gegužinė.
- LIEPOS 27 D., sekmadienį, L.A.S. Clevelando skyriaus gegužinė N. Pr. Puškorių sodyboje, 8192 Town Line Road, Windsor, Ohio.
- RUGPIŪČIO 3 D. Ramovėnų gegužinė prie ežero.
- RUGPIŪČIO 17 D. — Lietuvių klubo metinė gegužinė austrų sodyboje, 8636 Pekin Road, Russell Twp.

• RUGPIŪČIO 31 D. Žalgrio šaulių kuopos gegužinė prie ežero.

• RUGSĖJO 14 D. — Tautos Fondo parengimas.

• RUGSĖJO 20 D. Skaučių Neringos tunto "Vasarą palydinti" parengimas.

• RUGSĖJO 28 D. BALFo gegužinė prie ežero.

• PATRIA prekybos namuose, 794 E. 185 Street, Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų maisto produktų, įvairių skanumynų, lietuviškos juodos duonos, o dovanų skyriuje yra gintaro, plokštelių, audinių, knygų ir lietuviškų sveikinimo kortelių. Prašome atsilankyti. Telefonas 531-6720.

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,

William J. Jakubs Jr. ir

Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

Superior Savings

ASSOCIATION

**MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ
SANTAUPŲ INDĖLIUS**

Kiekviena santaupų sąskaita apdrausta iki

\$ 100,000.00

PASKOLOS TEIKIAMOS:

- namams pirkti,
- rezidenciniams ir komerciniams pastatams statyti,
- namų remontams,
- kvalifikuotų studentų mokslui

Smulkesnių informacijų dėl taupomųjų indėlių ir paskolų sąlygų teiraukitės

Superior Savings

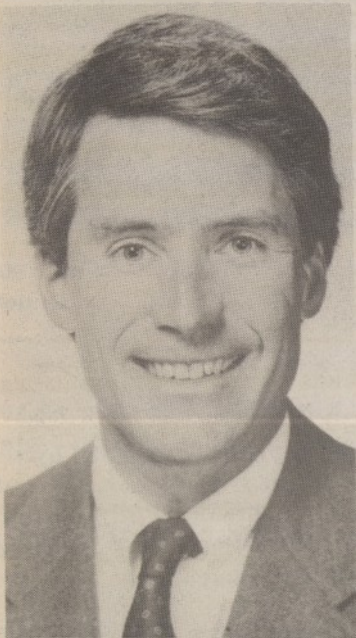
Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS: Kasdien nuo 9:00 iki 4:00,
penktadieniais 9:00 iki 6:00;
šeštadieniais 9:00 iki 2:30.

• **Tim McCormack**, Cuyahoga County Auditor, ir jo įstaigos nariai susitiks su namų savininkais individualiai peržiūrėti nuosavybės rekordus ir suteiks informacijas dėl mokesčių sumažinimo pagal Homestead Exemption ir H. E. A. P. programą.

Tim McCormack sakosi būsiąs laimingas su kiekvienu asmeniškai išsikalbėti.

Birželio 25-29 d. d. jis susitiks Euclid Festivalyje;

Liepos 2-6 d. d. Garfield Heights Home Days;

Liepos 3-5 d. d. Bay Village Home Days.

• **Marcelinas ir Aurelija (Balašaitienė)** žitkai persikėlė į naujus namus: 4460 Donna Dr., Richmond Hts., Ohio 44143, tel. (216) 531-4559.

• **Dr. Danielius ir Roma Degėšiai** birželio 28 d. išvyko atostogų į savo vasaros rezidenciją Cape Cod, Mass. Į Clevelandą grįš rugpiučio mėn. vidury.

• **Albertas ir Helen Meilai**, gyv. Parma, Ohio, atnaujindami Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 18 dol. Ačiū.

IŠPARDAVIMAS

Birželio 28-29 d., šeštadienį ir sekmadienį, nuo 9 val. ryto iki 5 val. p. p. bus rūbams medžiagų išpardavimas 17901 Ingleside Rd.

HOUSE FOR SALE BY OWNER

Nicely landscaped one floor brick ranch on a slab prime Euclid area, 15x29 family room with wood-burning fire place, 3 bedrooms, all individually air-conditioned, 26x10 cement patio, 2 full bath, eat in kitchen, fenced in yard, many extras. In 60,000. By appointment, principal only. Call 261-8397.

Taupa

- Lithuanian Credit Union
- Lietuvių kredito kooperatyvas
- Tel. (216) 481-6677

TAUPLYKITE IR SKOLINKITĖS
vieninteliame lietuvių kredito kooperatyve Ohio valstijoje.

KIEKVIENA SĄSKAITA FEDERALINĖS VALDŽIOS
APDRAUSTA IKI \$100.000

MOKAME AUKŠTESNES
PALŪKANAS UŽ:

SKOLINAME GERES-
NĖMIS IŠSIMOKĖJIMO
SĄLYGOMIS

Reg. sąskaitą. 'Super'
Share sąskaitą. Taupymo
certifikatus. IRA
sąskaitą.

Asmeniniams reikalams.
Automobilių pirkimui.
Namų pagerinimui.
Namų pirkimams.

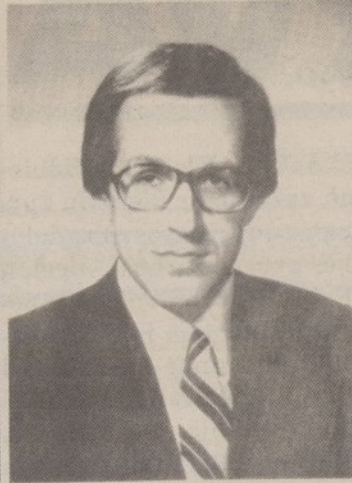
Parduodame Money Orders, Travelers Cheques, priimame mokesčius už elektros, šildymo, telefono ir vandens sąskaitas.

VASAROS DARBO VALANDOS

Antradieniais, trečiadieniais, ketvirtadieniais nuo
10:00 val. r. — 2:00 val. p. p.
Penktadieniais nuo 2:00 val. p. p. — 6:00 val. vak.
Šeštadieniais nuo 10:00 val. r. iki 1:00 val. p. p.
adv. A. Sirvaičio įstaigos patalpose Lietuvių namuose.
877 East 185th St., Cleveland, Ohio 44119

SEKMADIENIAIS

11:00 val. r. — 12:00 val.
Dievo Motinos parapijos patalpose
(centrinėje TAUPOS būstinėje).
18022 Neff Rd., Cleveland, Ohio 44119

ŠI SEKMADIENĮ, BIRŽELIO 29 D.

JOHN CARROLL UNIVERSITE

KULAS AUDITORIJOJE ĮVYKS

smuikininko ANDREAS ROEHN

ir

pianisto ANTANO SMETONOS

KONCERTAS

Programoje: Handelio, Debussy, Brahmsio ir Beethoveno kūriniai.

PRADŽIA 4 VAL. P. P.

Bilietai: 5 dol., studentams ir pensininkams 2 dol.

John Carroll universitetas yra Fairmount Blvd. ir Warrensville Rd., University Hts., Ohio.

TARP BARO IR PIANINO...

Kai iš okupuotos Lietuvos sulaukiame kokio mokslininko, kultūrininko ar profesoriaus, jis patenka greitai į mūsų organizacijų globą. Mes džiaugiamės nauju įnašu, rūpinamės jo gerbūviu, tarnybos gavimu, tą ypatingai gražiai parodę, padėdami įsikurti pagaliau laisvę pasiekusiam Simui Kudirkai. Bet retkarčiais mus pasiekia eiliniai žmonės kuriuos gyvenimo banga atbloškia į draugišką Amerikos padangę. Jų atvykimas ne visada vyksta didelės sensacijos šviesoje, todėl ir jų tolimesnis egzistavimas nėra pastebimas ir jiems retai tesuteikiama toji moralinė ir materialinė parama, kuri yra gyvybiškai reikalinga.

Dabar vakarais Clevelando Lietuvių Namuose, gra-

žiam "Gintaro" restorane, kurį dėl sunkiai suprantamų priežasčių daugumoje lanko amerikiečiai, malonią klasišką ir pramoginę muziką teikia jaunas pianistas Raimundas Kavalauskas, čia atvykęs 1985 metų rugsėjo mėnesį. Kilęs iš profesionalų muzikų šeimos, Raimundas nuo aštuntų savo gyvenimo metų pradėjo mokytis skambinti pianinu. Jo tėvas — violončelis — baigęs Kauno konservatoriją, o motina dėstanti muzikos teoriją, turėjo didelę įtaką į Raimundo muzikos pamėgimą. 1976 metais baigęs Jono Gruodžio Aukštesniąją Muzikos mokyklą, jis įstojo į Vilniaus konservatoriją, kurią baigė kaip pianistas 1980 metais. Raimundas dalyvavo eilėje muzikos konkursų, 1973 me-

tais laimėjęs B. Dvariono jaunųjų pianistų konkursą, o 1979 metų gruodžio mėnesį buvo Vilniuje didžiulio pianistų konkurso laureatas.

"Aš mėgstu klasikinę ir barokinę muziką", pasakoja Raimundas, "bet dabar, rūpinantis įsikūrimu, muzika turi likti tik mano asmenišką pomėgiu, nes Amerikoje pianistas turi mažai galimybių iškilti ir iš savo profesijos pragyventi." Raimundas, globojamas vienos Clevelando lietuvių šeimos, vakarais mokosi anglų kalbos, jau neblogai susikalba ir jaučiasi padaręs didelę pažangą. Šiuo metu jis Lietuvių Namuose eina įvairias pareigas: vakarais muzika džiugina pietautojus, o vėliau patarnauja prie baro, pilstydamas alų ir maišydamas įmantrius "kokteilus"... Jis net turi puikų "specialaus Kauno" kokteilio receptą, kurį man teko ragauti ir pripažinti, kad yra skanus. "Amerikos lietuviai yra labai šilti, vaišingi ir malonūs. Aš Clevelande jaučiuosi kaip namie, bet man rūpi mano ateitis. Šiuo metu būčiau suinteresuotas pastoviu darbu fabrike, nesirinkdamas darbo rūšies, bet iki šiol man nepavyko rasti. Bandysiu susidaryti sąlygas, kad galėčiau įsigyti praktišką profesiją, mokytis vakarais po darbo," pasakoja ambicingas jaunuolis, neseniai suėjęs 23 savo gyvenimo metus.

Skaitytojai galėtų atkreipti dėmesį į naujojo atvykėlio problemas ir, pasiūlydami galimybes, savo darbovietėse pasiteirauti, ar jis galėtų gauti darbą. Abejonės nėra, kad jaunas Raimundas rimtai galvoja apie savo ateitį ir pasiruošimą gyvenimui, bet jis yra reikalingas mūsų tautos ir paramos. Tik stebėkime, kaip kitų tautybių žmonės pasirūpina savaisiais, ypatingai žydai ir lenkai. Neturėtume atsilikti ir mes. Pastovus darbas, palikus alaus pilstymą kitiems, įgalins jauną atvykėlį ne tik atsižvelgti ant savų kojų, bet, įsitvirtinus, padaryti konkretų įnašą į mūsų gyvenimą.

Aurelija Balašaitienė

• **St. Vitus parapijos vasaros festivalis** įvyks liepos 11-13 d. d. prie 61 ir St. Clair gatvių. Bus slovenų tautinių šokių grupių pasirodymai, muzika ir sloveniški valgiai. Be to, loterijoje bus galima laimėti vertingas dovanas.

• **PERKANT IR PARDUODANT NAMUS** prašome kreiptis į ČIPKUS REALTY, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

Raimundas Kavalauskas prie fortepiono Clevelando Lietuvių Namuose.

DIRVA

• DIRVA ateinančią savaitę dėl JAV Nepriklausomybės šventės neišeis. Sekantis numeris išeis liepos 10 d.

MIRĖ VYSKUPAS ANSAS TRAKIS

Birželio 22 d. naktį nuo širdies smūgio mirė evangelikų-liuteronų Tėviškės parapijos, Chicagoje, klebonas, vyskupas Anas Trakis.

Dirva reiškia gilią užuojautą Velionio šeimai ir artimiesiems.

• Pranciškonų vasarvietė, Kennebunkport, Me., atidaroma birželio 27 d. Liepos 6 d. įvyks Lietuvių Diena su menine programa.

• Vida Kleva Vidžiūnienė, rašytoja ir Lietuvių žurnalistų Sąjungos pirmininkė, gyvenanti Los Angeles, Ca., sutiko būti Dirvos novelės konkurso juries komisijos pirmininke ir kooptuoti dar du narius į komisiją iš Kalifornijoje gyvenančių asmenų. Jau jai išsiųsta skaitymui konkursui atsiųstos 9 novelės.

• Dirvos novelės konkursui dar gauta viena novelė Antano Grauslio — "Kuni-gaištis žemaitijos giriose", išsiųsta birželio 13 d.

• Rašytojas Jurgis Gliu-
da liepos 13 d. bus pagerbtas sulaukęs 80 m. amž. Los Angeles šv. Kazimiero parapijos salėje. Banketą su programa rengia J. Dauranto šaulių kuopa.

LSS vadovybė ir Tautinės stovyklos rengimo komiteto nariai birželio mėn. apžiūrėjo stovyklavietę prie Clevelando, kur 1988 m. įvyks LSS Tautinė stovykla. V. Bacevičiaus nuotr.

AUKOS ALT S-GOS SEIMUI

ALT S-gos 19-tojo seimo metu gegužės 24-25 d. d. rengėjams buvo įteiktos šios aukos.

Asmeniškai aukojo:

Po 100 dol. A. Mažeika, K. Pocius, E. Bartkus, Ed. Balceris.

Po 50 dol. dr. P. Švarcas, J. Jurkūnas.

Po 25 dol. V. Abraitis, P. Vėbra.

20 dol. p. žatkus.

ALT S-gos skyriai aukojo:

500 dol. Bostono.

300 dol. Chicagos.

Po 100 dol. St. Petersburg, Clevelando, Daytona Beach, Elizabeth, Detroito.

75 dol. East Chicago.

Po 50 dol. St. Louis ir Philadelphia.

ALT S-gos valdyba visiems nuoširdžiai dėkoja.

• Los Angeles neolitu-
nai sudarė Vasario 16 d. gimnaziją remti būrelį. Po \$25.00 aukojo: V. Aleksandrūnas, Ed. Balceris, D. Balcerytė, V. Burokas, E. Gedgaudienė, A. Mažeika, R. ir R. Mulokai, A. Pečiulis, S. Petravičius, L. Tumaitė, R. Vitkuvienė.

Iš Korp! Neo-Lithuania kasos dar pridėta \$100.00. Vios pasiūsta gimnazijai — \$375.00. Būrelio vadovas — Ed. Balceris.

• Vladas Šniolis, St. Petersburg, Fla., savo vardinėms artinantis, neužmiršta ir Dirvos, atsiųsdamas laikraščiui paremti 32 dol. Ačiū už auką ir linkime linksmai praleisti vardines.

• Petras Petrutis, "Margučio" radijo vedėjas, eilės koncertų rengėjas, JAV LB Kultūros Tarybos pakviestas, sutido vadovauti teatro festivaliui, kuris įvyks š. m. lapkričio 27-30 d. d. Chicagoje, Jaunimo Centre.

Kviečiami visi teatro vietnetai šiam festivaliui ruoštis. Visais festivalio reikalais kreipkitės į P. Petrutį šiuo adresu: 2615 W. 71st Street Chicago, Ill. 60629. Tel. (312) 476-2242.

• VII-tos Tautinių Šokių šventės A. Šluto susuktą spalvotą garsinę video juostą galima įsigyti pas A. Šlutą, skambinant tel (312) 778-2100. Juostos kaina 85 dol.

• Dr. Vytautas Dambra-
va, gyvenęs Venezueloje, priimtas į Lietuvių Katalikų Mokslo Akademiją pilnateisium nariu.

• Elena Vasyliūnienė, Somerville, Mass., užsiprenumeravo Dirvą kaip dovaną Tėvams Pranciškonams, Kennebunkport, Me., kurių sodyboje vasarą atostogauja daug lietuvių.

• Dr. Birutė Balčiūnienė, gyv. Ellicott City, Md., atnaujindama Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 13 dol. Ačiū.

• Emma Krygerienė, buvusi clevelandietė, dabar gyvenanti Missouri City, Tx., Dirvai paremti atsiuntė auką 11 dol. Ačiū.

• Albertas ir Elena Mi-
siūnai, Detroit, Mich., gimtadienio proga savo trečiajai dukrai Valentinai O. Misiūnaitei, gyv. Creve Coeur, Mo., užprenumeravo Dirvą. Sveikiname naują skaitytoją.

• Inž. Andrius Balta šį pavasarį gauna magistro laipsnį Northeastern universitete, Bostone, papildydamas savo studijas, iš inžinerijos. Rudenį Andrius pradės ruoštis magistrui iš biznio administracijos, tame pačiame universitete. Andrius ir jo žmona Vida gyvena Bostono priemiestyje Miltone.

• Mūsų Vaikas trečias leidinio numeris paruoštas ir išsiuntinėtas. Leidinyje straipsniai: "Tėvai ir tėvai auklėtojai" D. Petrutytes, "Laisvė ir Disiplina Auklėjime" S. Vaišvilienės, "Vaiko Kūrybingumo Lavinimas" T. Underienės, sąrašas knygų, tinkamų mažamečiams vaikams, paruoštas D. Dirvonienės. Jei

kas norėtų leidinį gauti, rašyti Mūsų Vaikas, 3704 W. 68th Street, Chicago, Ill. 60629. Leidinys siunčiamas nemokamai dėka LB švietimo Tarybos, kuri šį leidinį pilnai finansavo.

DIRVOS RĖMĖJAI

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis Dirvai aukojo:

VI. Jomantas, Redford ..23.00
A. Draugelis, Toronto .. 3.00
A. Gudėnas, Des Plaines 33.00
T. Bukaveckas, Chicago 15.00
K. Žolynas,

Ormond Beach10.00

J. Meiliūnas, Australija 1.00

R. R., Richmond Hts. 8.00

L. Staškūnas, Juno Isles 3.00

V. Mitchell, Taylor 1.00

J. Kapčius, Daytona Beach 3.00

J. Vizbaras, Dorchester 15.00

St. Bajorinas, Waterbury 10.00

A. Gruzdys, St. Petersburg 3.00

A. Kondrat, Elizabeth 8.00

A. Mikoliūnienė, Euclid 50.00

V. Besperaitis, Topanga 10.00

M. Kriščiukaitienė, Avon 8.00

V. Jasinevičius,

Downers Grove 3.00

J. Šepikas, Van Nuys 3.00

J. N. Kiaušai, Harrison ...10.00

J. Palšis, Chicago 8.00

J. Švoba, Madison Hts. 25.00

V. Dunderas, Islington .. 4.30

VI. Šniolis, St. Petersburg 32.00

H. Misliauskas, Media .. 5.00

J. Taruška, Clearwater ..10.00

Br. Kristopaitis, Chicago 8.00

V. Patašius, Australija ..13.00

V. Januška, St. Germain 3.00

V. Januška, St. Germain 10.00

Br. Paliulionis, Cicero .. 300

W. Diehl, Wickliffe 3.00

K. Jankūnas, Lodi 8.00

B. Garlauskas, Cleveland 3.00

J. Juška, Chicago 8.00

Br. Narbutas, Toronto ..50.00

H. Kulber, Brooklyn 5.00

E. Kilikevičienė, Detroit 8.00

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

APDRAUDOS reikalais geriausius patarimus gausite kreipdamiesi į OBELENIŲ apdraudos įstaigą — 6181 Mayfield Road, Suite 203, Mayfield Hts., Ohio 44124. Skambinti ZENONUI arba SAULIUI (216) 442-6810.

Kolegai Filisteriui, dipl. teisininkui, visuomenininkui

A. A.

MEČIUI A. ŠIMKUI

į amžinybę išėjus, su Velionies šeima, mūsų artimais prieteliais: žmona VALERIJA, dukra RASA, sūnumis MINDAUGU ir ALGIU, bei jų šeimomis, svaine PLACIDA liūdime ir netekimo skausmu dalinamės.

Mečys ir šarūnas, Korp! NL
junjoravimo metais Velionies
globotiniai,

Eleonora, Rimvyda, Dainius,
Gintaras ir Arvydas
V a l i u k e n a i

Mūsų mielam Bičiuliui

A. A.

MEČIUI ŠIMKUI

mirus, nuoširdžią užuojautą reiškiamo žmonai VALERIJAI, sūnums, dukrai, anūkams ir visai giminei.

Birutė ir Bronius
K a s a k a i č i a i

Chicagos Lietuvių Tautinių Namų nariui

A. A.

MEČIUI ŠIMKUI

mirus, žmonai VALERIJAI, dukrai RASAI, sūnums MINDAUGUI ir ALGIUI bei jų šeimoms reiškiamo nuoširdžią užuojautą.

Chicagos Lietuvių Tautiniai
Namai